

На основу члана 13. став 1. и 4. Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју („Службени гласник РС“, број 10/13, 142/14, 103/15 и 101/16), и члана 33. став 1. тачка 4. Статута Града Суботице („Службени лист Града Суботица“, бр. 27/19 – пречишћен текст), и Решења о давању претходне сагласности на Предлог програма мера подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја града Суботице за 2020. годину, Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Србије број: 320 – 40 – 1787/2020 – 09 од 02.04.2020. године

Скупштина града Суботице, на 28. седници, одржаној дана 28. маја 2020. године, донела је

Р Е Ш Е Њ Е

о доношењу Програма мера подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја Града Суботице за 2020. годину

I

Доноси се Програм мера подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја Града Суботице за 2020. годину.

II

Програм мера подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја Града Суботице за 2020. годину је саставни део овог решења.

III

Ово решење објавити у „Службеном листу града Суботице“.

На основу члана 13. Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју („Сл. гласник РС“, бр. 10/13, 142/14, 103/15 и 101/16) и члана 33. став 1. тачка 6. Статута Града Суботице („Службени лист Општине Суботица“, бр. 26/08 и 27/08 – испр. „Службени лист Града Суботице“, бр. 46/11 и 15/13), у складу са Одлуком о буџету града Суботице за 2020. годину („Службени лист Града Суботице“, бр. 35/19) и Решења о давању претходне сагласности Министарства пољопривреде, водопривреде и шумарства број: 320-40-1787/2020-09 од 2. априла 2020. године, Скупштина града Суботице, на седници одржаној дана 28. маја 2020. године, доноси

ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПОЉОПРИВРЕДНЕ ПОЛИТИКЕ И ПОЛИТИКЕ РУРАЛНОГ РАЗВОЈА ЗА Град Суботицу

I. ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ И ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ПЛАНИРАНИХ МЕРА

Анализа постојећег стања

Географске и административне карактеристике: Подручје града Суботица налази се на површници од 1.007,36 km² на северу Републике Србије, уз границу са Републиком Мађарском, на 46-05-55 северне географске ширине и 19-39-47 источне географске дужине. Просечна надморска висина Суботице је 114 m, 40 m изнад нивоа Тисе код Кањиже до 32 m изнад нивоа Дунава код Баје. Поред Суботице пролази међународни пут Е-75. До граничног прелаза Келебија има 10 km, а до Хоргоша 30 km. Северно од Града је плодна пешчара с виноградима и воћњацима, а јужно земља ораница. Данас на целокупној територији града (са приградским насељима) живи 137.173 становника од чега је градско 68,74%, а 31,26% насељава 19 руралних насеља. Просечна густина насељености је 136 становника/km². Поред тога град има и 18 градских насеља, то значи да Град Суботица укупно има 37 месних заједница. То су: Градска насеља: Александрово, Бајнат, Центар I, Центар II, Центар III, Дудова шума, Гат, Кер, Кертварош, Макова семица, Мали Радановац, Нови Град, Мали Бајмок, Ново Село, Пешчара, Прозивка, Радановац, Зорка и Жељезничко насеље. Руралне месне заједнице: Бајмок, Бачки Виногради, Бачко Душаново, Биково, Чантавир, Ђурђин, Хајдуково, Келебија, Љугово, Мала Босна, Мишићево, Нови Жедник, Палић, Стари Жедник, Шупљак, Таванкут, Верушић и Вишњевац.

Природни услови и животна средина: Град Суботица се простире на деловима две биогеографске целине: Суботичке пешчаре и Бачке лесне заравни (лесна зараван Телечка). Суботичка пешчара се простире северно од Суботице и представља заталасану површину састављену од еолског песка. Највећи део је стабилизван озелењавањем, док је на обрадивим површинама изражен утицај деловања еолске ерозије. Карактеристично је дински рељеф. Због велике сабирне површине песка и непропустивог слоја алкализованог леса, пешчара се одликује присуством подземне воде, чија близина представља веома повољну карактеристику. Наведене карактеристике стварају предео са специфичним мозаичним распоредом различитих екосистема на песковитој подлози и великом разноврсношћу флоре и фауне. Бачка лесна зараван представља таласасту површину која обухвата јужни део територије Града. Терен је у целисти изграђен од леса, који је при површини хумифициран и представља обрадиво земљиште. Од земљишта су заступљени плодни чернозем и ливадске црнице. Од геоморфолошких елемената преовлађују брежуљци и интерколинске депресије, присутне су и вртаче, а посебну карактеристику подручју дају долови, који су углавном долине потока: Чик, Криваја и Киреш. Конфигурација земљишта је изразито равничарска са местимичним појавама малих брежуљака. Клима Суботице припада зони умерено континенталне климе. Отвореност овог простора према северу и западу омогућава већи утицај ваздушних струјања тако да долази до већих колебања температуре ваздуха, падавина и ветрова. Јесен је топлија од пролећа, а прелаз од зиме ка лету је оштрији него што је од лета ка зими. Град Суботица се простире на 100.736,10 ha од чега се шуме простиру на 4.457,76 ha (по податку ЈП „Војводинашуме“) што износи 4,43% пошумљености територије. С друге стране, према подацима Републичког завода за статистику према попису из 2011. године под шумом на територији града Суботица је 3.728 ha, при чему је у државној својини 3.689 ha, а у приватној 39 ha. Стварно стање пошумљености се не зна обзиром да је Законом о шумама („Службени гласник РС“, број: 30/10, 93/12, 89/15 и 95/18 - др. закон) прописано да се под шумом подразумевају и површине веће од 5 ари обрасле шумским дрвећем у шта спадају и заштитни појасеви. Инвентура заштитних појасева и других површина већих од 5 ари обраслих шумским дрвећем на територији Града није рађена. Међутим, остаје чињеница да је стање пошумљености територије Града испод 5%, а да би се постигла оптимална шумовитост територије од 14,2% требало би пошумити још око 10.000 ha. У Граду Суботица северни део

заузимају делови Суботичко-хоргошке пешчаре, од Таванкута до Хоргоша. Највећи део тог простора обухватају суботичке шуме, чији јужни обод окружује Град од северозапада до југоистока. Ове шуме, настале људским радом у протеклих 150 година у циљу везивања песка и спречавања дејства еолске ерозије, чине данас заштитно зеленило око Суботице. На овај појас се надовезује зеленило Палића са Палићким и Лудашким језером и у наставку Селевењске пустаре са Селевењском шумом. Јужни део Града обухвата пољопривредно земљиште са мало зеленила у атару где је природна вегетација опстала само у фрагментима. Услед тога је крајње угрожена заједно са животињским врстама, којима обезбеђује станиште. Подручје Суботичке пешчаре је у далекој прошлости добрим делом било без шумске вегетације, изузев утицајне зоне Кереша и микролокалитета са високим нивоом подземних вода где је формирана аутохтона шумска вегетација (домаће тополе, врбе, храст лужњак, јасен). Од краја XVIII века пошумљавањима спроведеним ради смањивања еолске ерозије формирана је шумска вегетација у садашњем облику. Поред домаћих врста, за пошумљавање су кориштени багрем и црни бор. Током времена проценат домаћих врста је све више смањиван у шумским културама, а преовладале су монокултуре страних врста: багрем, хибридне тополе, црни бор и копривић. Већина шумског фонда у нашим шумама су састојине вештачког порекла, а главне врсте су алохтоне. Највише је багрема (*Robinia pseudoacacia*) са 60,29%, затим бора (*Pinus nigra*) 22,53%, еуроамеричке тополе (*Populus euroamericana*) са 8,65%, америчког јасена (*Fraxinus excelsior*) и копривића (*Celtis australis*) са 2,80% и ове врсте чине преко 90% шумског фонда. Аутохтоне врсте, бела и црна топола са 3,95% (*Populus alba* и *P. nigra*) и храст лужњак (*Quercus robur*) са 1,78% чине мање од 10% површина под шумама. Обнављање односно пошумљавање на пешчарском станишту је комплексан задатак који је зависи од климатских услова. Природно обнављање аутохтоних врста је тешко обзиром да се ниво подземних вода услед мелиорација спустио толико да их помладак и младе саднице не могу досећи. Присутна је и појава природне обнове унешених страних врста (багрем, копривић, бор) што указује на промену станишних услова и доприноси ублажавању оштрих климатских фактора на песку. Шумовитост подручја се одржава на приближном нивоу од 4.500 ha последњих неколико уређајних раздобља (4.457,76 ha по последњем премеру из 2000. године). Са аспекта заштите природних изворних вредности ове углавном монокултуре не поседују карактеристике шумских екосистема и не доприносе очувању биодиверзитета. Ове шуме су заштитног типа, њихова производна функција је секундарна, тако да се планирана заштита може уклопити у одрживи облик коришћења шумског ресурса и развијање еколошких функција. Распоред ових вредних површина је такође неодговарајући, јер су груписане углавном у северном делу Града. У јужном делу преовладавају отворене пољопривредне површине са премало потребних структура које доприносе квалитету животне средине као што су: разни заштитни појасеви, живице, ремизе, еколошки коридори, итд.

Стање и трендови у руралном подручју

Демографске карактеристике и трендови: На основу података из пописа становништва, домаћинства и станова 2011. године, Град Суботица је имао 141.554 становника (у градским месним заједницама живи 98.434 становника, а у приградским месним заједницама живи 43.120 становника). Услед негативног природног прираштаја и све учесталијих миграција становништва, број становника је у константном опадању. На основу процена Републичког завода за статистику, процењени број становника Града Суботице на дан 30.06.2018. године је износио 137.173 становника. Кретање укупног броја становништва општине Суботица до 1981. године бележи тенденцију раста, а од 1981. године до последњег пописа 2011. године уочена је негативна тенденција. Развој становништва Суботице карактерише три глобална демографска процеса: (1) укупна депопулација (пад броја становника); (2) природна депопулација (број умрлих становника превазилази број живорођене деце) и (3) демографско старење. Током 90-тих година дошло је до бројних друштвено-економских и политичких промена који су утицали на кретање броја становника. Највећи утицај на демографске промене имала су велика миграциона кретања која су допринела приливу избеглих и расељених лица у Суботицу, с једне стране, док је економска и политичка нестабилност допринела повећаном одласку у иностранство, с друге стране. Сложен биланс ових кретања само је једна компонента укупне динамике, а у садејству са природним кретањем које карактерише наставак биолошке депопулације, те урушавање целокупне привреде и лоше спроведени процеси приватизације, довели су до смањења броја становника. Према подацима Пописа становништва 2011. године, радни контингент града Суботице (старосна група узраста од 15 до 64 године) је износио 97.448 особа, односно 68,84% од укупног броја становника, док је просечна старост становништва износила 41,9 година. У 2012. години, долази до смањења броја радног контингента града Суботице услед негативног природног прираштаја. Укупан број радно способног становништва је износио 96.844 особа, односно 68,76%, а просечна старост је остала непромењена. У 2013. години, наставља се смањење броја радно способног становништва те је радни контингент износио 68,52% од укупног броја становника, односно 96.080 особа. Просечна старост становника је, у 2013. години, износила 42,15 година. Исти тренд се наставља и у 2014. години. Број радно способног становништва износио је 95.151 лица, односно 68,15% од

укупног броја становника, док је просечна старост становништва наставила са растом и износила је 42,3 године. Током 2015. године наставља се негативни тренд у броју радног контингента становништва и пада на бројку од 94.129 особа.1 Током 2016. године наставља се негативни тренд у броју радног контингента становништва и пада на бројку од 93.251 особа, просечна старост износи 42,6 година. Према подацима Пописа становништва 2011. године, у групи радно способног становништва града Суботице, најзаступљенија је старосна група људи од 55 до 59 година старости, која износи 11.405 особа, односно 13,03% радно способног становништва. Друга група по бројности је старосна група људи од 50 до 54 година старости, која броји 10.614 лица и чији удео износи 10,89% од укупног броја радно способног становништва. Затим следи старосна група од 30 до 34 године старости, чији удео износи 11,90% у укупном броју радно способног становништва. Забрињавајући податак је, да је удео групе људи старосног узраста од 15 до 19 година у радно способном становништву, најмањи од свих старосних категорија и износи свега 7,94% или 7.733 особа.

Број становника према месту становања на територији града Суботице (попис становништва из 2011. године)

Градске месне заједнице	Бр. становништва	Приградске месне заједнице	Бр. становника
Александрово	6.669	Бачки Виногради	1.922
Бајнат	2.712	Бачко Душаново	627
Центар 1	3.032	Бајмок	7.414
Центар 2	3.137	Биково	1.188
Центар 3	4.157	Чантавир	6.591
Дудова шума	10.259	Ђурђин	1.441
Гат	4.063	Хајдуково	2.313
Кер	3.916	Келебија	2.142
Кертварош	7.338	Љутово	1.067
Макова Седмица	4.820	Мишићево	377
Мали Бајмок	4.884	Мала Босна	1.076
Мали Радановац	4.617	Палић	6.969
Нови Град	2.742	Нови Жедник	2.327
Ново Село	7.851	Стари Жедник	1.876
Пешчара	6.037	Шупљак	1.115
Прозивка	8.704	Таванкут	3.424
Радановац	2.096	Верушић	708
Жељезничко Насеље	5.914	Вишњевац	543
Зорка	5.486		

Диверзификација руралне економије: Републички завод за статистику објавио је податке о регистрованој запослености за 2015. годину, према новом извору – Централном регистру обавезног социјалног осигурања (ЦРОСО). Такође, развијена је нова методологија заснована на комбиновању података ЦРОСО и Статистичког пословног регистра (СПР). Преласком на нови извор података проширује се обухват пословних субјеката, па самим тим и броја запослених у тим субјектима, укључујући све модалитете запослености. Дефиниција регистроване запослености: под појмом запослени подразумевају се лица која имају формално правни уговор о запослењу, односно заснован радни однос са послодавцем, на одређено или неодређено време; лица која раде ван радног односа, на основу уговора о делу или на основу уговора о

обављању привremenih и повremenih послова; лица која обављају самосталне делатности или су оснивачи привредних друштава или предузетничких радњи; као и лица која обављају пољопривредне делатности а налазе се у евиденцији Централног регистра обавезног социјалног осигурања. Укупан број запослених у 2016. години износио је 44.071 лица. Запослених код правних лица и предузетника, у радном односу и ван радног односа, као и лица која обављају самосталне делатности или су оснивачи привредних друштава или предузетничких радњи било је 42.501. Регистрованих индивидуалних пољопривредника било је 1.570. што је у односу на предходну годину мање за 54 регистрована пољопривредна газдинства. Посматрајући структуру запослених на територији Града Суботице према делатностима током 2016. године, може се закључити да је највећи број запослених у сектору прерађивачке индустрије, затим у сектору трговине на велико и мало и поправци моторних возила, на трећем месту су запослени у оквиру сектора здравствене и социјалне заштите. Са друге стране, најмањи број запослених је у сектору пословања некретнинама, затим у сектору снабдевања електричном енергијом, гасом и паром, док су на трећем месту запослени у оквиру сектора снабдевање водом и управљање отпадним водама. Сеоско становништво на подручју Суботице одликује и све већи број лица која ту живе, али чија егзистенција није у вези са пољопривредом. Они део својих потреба задовољавају у местима где живе, а своје потребе за терцијарним (услужним) делатностима задовољавају одлазећи у град. Број како градског тако и сеоског становништва на подручју Суботице смањује се знатно брже него на нивоу АП Војводине. При томе, градско становништво на подручју Суботице смањено је за око 2 %, а сеоско за око 12 %. У категорији пољопривредног становништва неповољна кретања се испољавају и у броју малих пољопривредних газдинстава. У Суботици 12.000 малих пољопривредних домаћинстава и газдинстава располаже са пољопривредном површином од 4 ha у просеку по домаћинству/газдинству. Ови поседи нису у могућности да обезбеде егзистенцију породица, а још мање да обезбеде развојним кредитима одрживи развој малог пољопривредног домаћинства/газдинства. На територији Града Суботице су присутне примарне (гране пољопривреде) и секундарне гране привреде (прерађивачка индустрија и тешка индустрија). Што се тиче пољопривреде распрострањено је ратарство, као водећа грана локалне пољопривреде у подручјима где је земљиште плодно и богато хранљивим материјама. На песковитим подручјима више је распрострањено воћарство и виноградарство, с тим да је воћарство значајније док виноградарство све више губи свој положај. Поред биљне производње и сточарство у структури суботичке пољопривреде има свој положај. У насељима где пољопривредници баве са ратарством у већини случајева баве се и сточарством. Гајење стоке се у доста случајева врши искључиво за сопствене потребе, а не за продају. Број стоке на територији града Суботице је у константном паду. Поред пољопривреде је наравно присутна и индустрија. Индустрија Суботице традиционално је диверзификована. Поред прехранбене индустрије у разним својим подсекторима, интензивно су се развијали електромашински комплекс, хемијска индустрија, индустрија текстила, прерада коже и производња обуће, чарапа, штампарије и грађевинарство. Занатство и предузетништво се вековима развијало у Суботици. Захваљујући географском положају, овде су се укрестили путеви различитих култура које су поставиле основе и смернице развоја занатства, предузетништва и мале привреде. Након другог светског рата па све до почетка 90-тих година прошлог века, Суботица је представљала један од водећих индустријских центара бивше Југославије. Уследиле су године економског пропадања и све већег техничко–технолошког заостајања. То је можда још више погодило рурална подручја града Суботица, јер су на селима нестали готово сви постојећи индустријски капацитети, или су се смањили на ниво обављања минимума активности. Темпо раста и развијености МСПП у Суботици заостаје за потребама бржег економског развоја и запошљавања, јер издвајања за његово јачање нису довољна. Развој је претежно био концентрисан на трговину, услужне делатности, угоститељство и сл. С обзиром на то да у сектору услуга брже пада тражња него на тржишту производа, настанком економске кризе многа МСП су изгубила могућност да инвестирају у свој развој, а самим тим је и дошло до пада запослености у овом сектору. Стратегија развоја МСПП у селима би требала да буде усмерена на оне прерађивачке делатности које би користиле сировину која се производи у њиховим срединама. Упоредо са тим, требало би радити на поспешивању програма који би радно ангажовали жене са села, које данас углавном воде бригу о домаћинству и обављају послове на газдинству као помажући чланови газдинства. Млађе жене на селу у просеку имају завршена три разреда средње школе и због тога би упутно било радити на њихом упућивању и укључивању у неки вид привредног ангажовања, јер оне представљају неискоришћени економски капацитет за диверзификацију руралне економије. Велику шансу предузећа имају у области услужног занатства, прерађивачке делатности и услуга, где би могла у већем обиму да се запосли женска радна снага. Најслабије тачке пословања предузећа, посебно у сеоским срединама се односе на испитивање тржишта и истраживање могућности пласмана производа. Потребно је обезбедити додатно образовање везано за разне видове удруживања и заједничког тржишног наступа. Најзначајније могућности развоја малих и средњих предузећа у преради примарних пољопривредних производа су: производња функционалне хране прерада кукуруза (квасац, алкохол и др.) еколошка амбалажа од жетвених остатака енергетски брикети од остатака производа пољопривреде и шумарства производња и прерада поврћа (замрзавање и топла прерада) прерада

воћа (хладњаче за чување и паковање; компоти и пастеризовано воће; сушено воће, ракија са географским пореклом) прерада сточарских производа производња и прерада уљарица – бундева производња и прерада печурки производња предмета од прућа производња уметничких сувенира од материјала биљног порекла. Тема образовања у руралним подручјима града Суботица обухвата предшколско, основно и средње образовање, који су у надлежности локалне самоуправе. Институције високог образовања налазе се у урбаном делу града и посредно су у функцији руралног развоја. У руралним насељима са подручја града Суботица нема средњих школа, ни у виду подручних одељења. Без обзира што су високошколске институције лоциране у урбаном делу Суботице, њихов значај и утицај на рурални развој и пољопривреду заслужује одређене информације. У Суботици су лоцирана два факултета из састава Универзитета у Новом Саду, и то Економски факултет у Суботици и Грађевински факултет у Суботици. Поред тога Висока техничка школа струковних студија у Суботици као установа високог образовања обзиром на ширину својих програма такође је од интереса за рурални развој. Одељења појединих приватних универзитета у Суботици такође не треба занемарити (Сингидунум, Факултет за привреду и правосуђе, Интернационални универзитет Нови Пазар, и други). Оно што, међутим недостаје, јесте висока едукација у области пољопривреде, затим разних технологија које се траже од суботичких послодаваца. Постојећа институција која се интензивно бави неформалним образовањем, Отворени Универзитет у Суботици, недовољно је искоришћена, ако се имају у виду њени потенцијали.

Рурална инфраструктура: Квалитативне карактеристике друмског саобраћаја: квалитет путева је лош, посебно су атарски путеви у лошем стању и то је најслабија тачка у погледу путева. Данас је од значаја практично једино пруга Будимпешта-Суботица-Нови Сад-Београд. Правац према Сегедину захтева реконструкцију да би се могле остварити одговарајуће брзине, правац према Сомбору и Богојеву хендикепиран је још увек немогућношћу саобраћаја даље према Осијеку или Винковцима, Загребу, Љубљани, односно Ријечи и даље према Венецији. У Суботици се, као једини ресурс, за институционално водоснабдевање користи квартална водоносна средина (основни водоносни комплекс) на дубинама између 100 m и 200 m. Овај ресурс се, поред водоснабдевања насеља, користи и за друге намене. (индустрија, пољопривреда, сточарство, занатство, рекреација и др.) На дубинама већим од 400-500 m евидентирани су аквифери са термо-минералним карактером подземних вода. Тренутно се у експлоатацији налази неколико бунара, који се користе у рекреативне и енергетске сврхе. Ове воде се одликују излазним температурама између 38°C (на западном ободу Града) и 43°C (на источном ободу Града) и већим концентрацијама соли. Воде располажу и са балнеолошким својствима. Водоснабдевање: количина укупне захваћене воде на годишњем нивоу износи 8.775.000 m³ (6%), испоручене воде за пиће 6.275.000 m³ (5%), испуштене отпадне воде 5.517.000 m³ (7%), пречишћене отпадне воде 5.494.000 m³ (35%). Број домаћинстава прикључених на водоводну мрежу износи 49.835, (7%) а број домаћинстава прикључених на канализациону мрежу 29.277 (9%). Проенти у загради указују на учешће у односу на АПВ. Дужина водоводне мреже је 535 km. Садашњи системи водоснабдевања, у погледу коришћења ресурса, представљају комбинацију континуалног коришћења и вршних система. Са становишта развоја, неопходно је обезбедити допунске водозахватне капацитете. Узимајући у обзир и потребе наводњавања, неопходно је ревитализовати постојеће и изградити мрежу канала. Када је реч о електричној енергији већина испитаника је задовољна тиме што је мрежа разграната и велика већина домаћинстава располаже њом. Незадовољство се концентрише око следећег: 1. Низак је напон, па је јако тешко засновати производњу због нестабилне струје, 2. Скупа је. У већини насеља нема гаса. Град Суботица има 35 пошти и 56.404 телефонских претплатника, што у односу на АПВ чини 7% пошти и 7% телефонских претплатника. Суботица је центар мрежне групе, која покрива скоро целу Северну Бачку. Захваљујући повољном географском положају, кроз територију мрежне групе Суботице пролази магистрални оптички-кабловски преносни систем, који повезује телекомуникациону мрежу наше земље са регијом. У Суботици се налази главна дигитална централа са својим истуреним степенима за коју су везане чворне централе Палић, Бајмок, централе у Северној Бачкој и крајње централе у Граду Суботица.

Показатељи развоја пољопривреде

Пољопривредно земљиште: Према статистичким подацима РЗС, Општине и региони из 2012. године укупно коришћено пољопривредно земљиште града Суботице је 76.613 ha, од чега су оранице и баште укупно 71.599 ha (жита - 53.632 ha, шећерна репа – 1.555 ha), индустријско биље 10.383 ha, крмно биље 5.611, поврће 1.762 ha, воће 2.842 ha, виногради 520, те ливаде и пашњаци 1.496 ha. На територији Суботице регистровано је око 6.300 пољопривредних газдинстава са преко 10 ha просечно коришћеног пољопривредног земљишта по газдинству. Од укупног расположивог земљишта (89.636 ha), расположиве пољопривредне површине чине 79.218 ha, при чему се житарице као кључне културе гаје на 55.114 ha, а индустријско биље на 8.578 ha. Приближно 6.300 пољопривредних газдинстава користи 75.519 ha од чега су оранице и баште 69.509 ha односно 78 % укупно расположивог земљишта. У структури засејаних површина ораница и башта, жита учествују доминантно са 79,30 %, индустријско биље са 12,35 %, а крмно биље са

4,55 %. Кукуруз и пшеница су најзаступљеније културе и њихов удео у житним површинама износи преко 90% (појединачно кукуруз око 62% и пшеница око 32%), следе јечам, овас, раж и остала жита. Укупна годишња производња кукуруза као доминантне житарице на подручју Суботице је на нивоу од 265.205 тона, док је производња пшенице на нивоу од 63.242 тоне (подаци за 2011). Када је реч о површинама под индустријским биљем доминирају сунцокрет и уљана репица, док се међу површинама под крмним биљем истичу кукуруз за силажу и луцерка. Укупна површина пољопривредног земљишта у својини Републике Србије (државној својини) за 2019. годину износи 15.496,9678 ха, од тога је планирано давање у закуп и коришћење 13.542,2896 ха. У нашем граду површина под системом за одводњавање износи 100.262 ха, од тога коришћена пољопривредна површина износи 88.890 ха. Одводњавана површина је око 45.755 ха, од тога коришћена пољопривредна површина је 43.215 ха. Број црпних станица (зграда) је један, број пумпи је два. Укупна пгонска снага је 50 kW, укупан капацитет је 0.80 m³/h. Каналска мрежа: главни канали (78 km), остали канали (148 km), канали за наводњавање који се користе и за одводњавање (18 km). Наводњаване површине су мале, износе свега 2.219 ха, од тога 1.396 ха су воћњаци, 785 ха су оранице и баште, 15 ха су виногради, 23 ха су остали стални засади.

Вишегодишњи засади: На подручју Суботице под воћњацима се налази укупно 2.683 ха то је у односу на податак да је у Републици Србији према Попису пољопривреде из 2012. године регистровано 631.522 пољопривредна газдинства релативно мало. (свега 1 %) од чега се 2.444 ха односи на плантажне воћњаке, а 239 ха на екстензивне воћњаке. Под воћним врстама на плантажама се налази укупно 2.444 ха, од чега се јабуке гаје на 1.596 ха, крушке на 126 ха, брескве на 247 ха, шљиве на 254 ха, кајсије на 94 ха и вишње на 127 ха. Водећи производ воћарства у Суботици су дакле јабуке, са регистрованих

1.118.300 стабала, просечним приносом од 24,4 kg по стаблу, односно годишњом производњом од 27.241.000 kg. Поврће, бостан и јагоде се гаје на укупно 480 ха, (попис пољопривреде 2012), и то по следећем распореду: парадајз на 28 ха, купус и кељ на 60 ха, паприка на 129 ха, црни лук на 38 ха и бели лук на 43 ха, итд. Принос кромпира по хектару, 2012. године, био је 12.148 kg, док је укупан принос био 5.588 t. Принос пасуља по хектару, 2012. године, био је 821 kg, док је укупан принос био 73 t, на 115 хектара. Далеко најзаступљеније воће су јабуке, које су посађене на површини од 1.596 ха, затим шљиве на 254 ха, па брескве 247 ха, вишње 127 ха, крушке 126 ха и кајсије 94 ха. Број стабала јабука, 2012. год, био је 1.516.969 са приносом од 10,7 kg по стаблу и производњом од 16.160 t. Следе шљиве са 251.884 стабла, приносом од 23,3 kg по стаблу и производњом од 5.868 t. Засад бресака чини 188.485 стабала, са приносом од 8,4 kg по стаблу и производњом од 1.584 t. Према попису пољопривреде 2012. године, под виноградима укупно се налази свега око 413 ха, од тога је 59 ха под сортама за вино са географским пореклом, 338 ха под осталим винским сортама и 16 ха под сортама за јело. Број родних чокота је 2.912 хиљада, принос по једном чокоту 0,6 kg, а укупан принос 1.711 t.

Сточни фонд: Према попису пољопривреде из 2012. године, у Суботици се гаји 111.156 грла стоке, од чега 19.896 говеда (од тога 6.857 крава), 77.606 свиња, (7.235 крмача) 12.989 оваца, (8.648 за приплод) те 665 коња. Процена је да заједно са козама, магарцима и другом непописаном стоком то представља ниво од цца. 150.000 грла разне стоке. Када је реч о живини регистровано је: 271.192 кокоши, 6.563 патака и 6.516 ћурки, што чини бројку од 284.271 регистроване живине, а заједно са процењеним додатним бројем нерегистроване живине (која обухвата и гуске, морке) креће се на нивоу од 400.000. Ако се сагледа у односу на сточарство Републике Србије, уочљиво је да је производња говеда у Суботици изнад републичког просека, као што је то и производња свиња. С друге стране, производња живине је на нешто нижем просеку, док је производња оваца још на нижем просеку. Када је реч о производњи млека, на подручју града Суботица годишње се произведе 21.183.000 литара. (према статистичким подацима за 2011. годину) То је на нивоу од 1,49 % производње сировог млека на нивоу Републике Србије.

Механизација, опрема и објекти: У Суботици број објекта за смештај говеда је 2.369 са укупним капацитетом од 32.758 места. Број објекта за смештај свиња је 4.689 са укупним капацитетом од 148.468 места. Број објекта за смештај кокошака носилца је 3.134 са укупним капацитетом од 245.530 места. Остала стока: број објеката је 1.267 са капацитетом од 47.642 m². Искоришћеност је око 50% - 60% код свих врста објеката. Објекти за смештај остале стоке представља изузетак јер у овом случају искоришћеност око 90%. Пољопривредни производи се могу сместити у 4.674 кошева за кукуруз укупних капацитета објекта (властити и коришћени) од 290.509 m³, у 212 амбара укупних капацитета 36.023 m³ и 194 силоса укупних капацитета 106.286 t. На територији Града Суботице пољопривредници поседују 589 једноосовинског трактора, од тога 541 је у коришћењу. Број двоосовинских трактора је 4.945, од тога 4.813 је коришћен у пољопривредној години. Број комбајна 615, и 588 је био у коришћењу. Можемо закључити да искоришћеност возног парка је добар, преко 85%, али нажалост 90% механизације је старија од десет година. Опремљеност пољопривредних газдистава са прикључним машинама је исто добар, али старост и овде представља проблем.

Број прикључних машина

Назив прикључне машине	Број
Берачи за кукуруз	762
Плуг	3.214
Тањирача	2.205
Дрљача	1.407
Сетвоспремач	1.472
Ротофреза	629
Растурач мин. ђубрива	1.564
Растурачи стањака	645
Сејалице	1.510
Прскалице	1.997
Приколице	4.373
Косилице	905

Радна снага: Укупан број чланова и стално запослених у пољопривредним газдинствима износи 13.798 лица од тога више од 8.000 су мушкараци. Овај тренд се може видети и када гледамо носиоце пољопривредних газдинстава. У већини случајева носиоци газдинстава раде на својим имањима (3.326 лица) уз помоћ чланова газдистава (чланови породице – 2.612). Број стално запослених на газдинствима (споља радна снага) је 608, док сезонска радна снага износи 981 лица годишње. Око 60% радне снаге (7.901 лица) ради до 50 % радног времена на газдинству, а остало око 40% радне снаге (5.897 лица) ради више од 50% свог радног времена на газдинству. Ниво обучености управника газдинстава показује да 3.898 лица има само пољопривредно искуство - без стручне спреме, 297 има пољопривредну средњу школу, док 76 је завршио неки курс везано за пољопривреду. 1.950 има завршену средњу не пољопривредну стручну спрему, и само је 123 лица завршило пољопривредни факултет или вишу школу. У Суботици је проблем стручна спрема пољопривредника и на тај начин недостатак нових технологија. На овај начин је немогуће пратити нове трендове у пољопривреди и зато пољопривреда има традиционалан карактер.

Структура пољопривредних газдинстава: Укупан број пољопривредних газдинстава износи 6.626, њихово учешће у укупном броју домаћинстава износи 40%. Према статистичким подацима РЗС, Општине и региони из 2012. године укупно искоришћено пољопривредно земљиште града Суботице је 75.519 ha, од чега су оранице и баште укупно 71.599 ha (жита - 53.632 ha, шећерна репа – 1.555 ha), индустријско биље 10.383 ha, крмно биље 5.611, поврће 1.762 ha, воће 2.842 ha, виногради 520, те ливаде и пашњаци 1.496 ha.

Структура пољопривредних газдинстава према величини КПЗ

Укупно	ПГ - 6.626	ha 75.519
Без земљишта	304	
1 ha	1.792	866
1 - 2	1.078	1.569
2 - 5	1.356	3.278
5 - 10	828	4.428
10 - 20	416	5.966

Структура пољопривредних газдинстава према броју условних грла стоке

4 УГ	5.296 ПГ
5 - 9	641
10 - 14	253
15 - 19	125
20 - 49	223
50 - 99	57
100 - 499	28
Преко 500	3

Производња пољопривредних производа: На територији општине Суботица најзначајније су ратарска и воћарска производња, док значај виноградарске производње је много мања. Сточарска производња је најзаступљенија тамо где је развијено ратарство. Према попису пољопривреде 2012. године, под виноградима укупно се налази свега око 413 ha, од тога је 59 ha под сортама за вино са географским пореклом, 338 ha под осталим винским сортама и 16 ha под сортама за јело. Број родних чокота је 2.912 хиљада, принос по једном чокоту 0,6 kg, а укупан принос 1.711 t. Број стабала јабука, 2012. год, био је 1.516.969 са приносом од 10,7 kg по стаблу и производњом од 16.160 t. Следе шљиве са 251.884 стабла, приносом од 23,3 kg по стаблу и производњом од 5.868 t. Засад бресака чини 188.485 стабала, са приносом од 8,4 kg по стаблу и производњом од 1.584 t. Сточарска производња је највише оријентисана на производњу млека, млечних производа, меса и месних прерађевина. На подручју града годишње се произведе 21.183.000 литара млека.

Просечни приноси и остварен обим производње за ратарске и воћарске културе

Култура	ПП (t/ha)	Остварена производња(t)
Пшеница	6,6	130.152
Кукуруз	10,34	391.737
Шећерна репа	67,35	90.303
Сунцокрет	3,14	24.684
Соја	3,81	4.795
Воћарске културе	Принос (kg/стабло)	
Јабуке	10,7	16.160
Шљиве	23,3	5.868
Брескве	8,4	1.584

Земљорадничке задруге и удружења пољопривредника: На територији Града Суботице су регистроване 22 земљорадничке задруге које су у активном статусу, две су регистроване у области сточарства (узгој музних крава и узгој свиња), остале у области ратарства, воћарства и виноградарства (гајење жита, легуминоза, уљарица, воћа и винове лозе). Регистровано је осам удружења пољопривредних произвођача, удружење одгајивача свиња и два удружења пчелара.

Трансфер знања и информација: У области стицања нових знања и информација из области пољопривреде за пољопривредне произвођаче, најзначајнију улогу има „Пољопривредна стручна служба“ АД која кроз редовно (радионице и едукативне програме) и неформално образовање пружа стручне савете, информације и помоћи о техничко - технолошким, комерцијално - тржишним, организационим и другим аспектима пољопривредне производње. Саветодавци кроз своје радионице обраде више тема, често у сарадњи са другим образовним институцијама из области пољопривреде, задругама, НВО, удружењима и пољопривредницима. Циљ едукација, осим информисања, је добити од произвођача повратну информацију, колико су примењена стечена знања у пракси и њихов резултат, односно, да у конкретним случајевима иницијатива иде од произвођача. У Суботици постоји Хемијско технолошка средња школа „Лазар Нешић“ која оспособљава ученике из области прехранбене индустрије, хемије и биотехнологије и на тај начин даје знање ученицима како прерадити сирове пољопривредне производе. У Суботици се издају четири новине и раде четири радио/телевизија. Ови медији емитују своје програме на српском језику и на језицима националних мањина. Поред локалних медија могу се и гледати односно слушати покрајински и републички јевни медији и наравно медији из иностранства.

Програм мера подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја

ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ПЛАНИРАНИХ МЕРА И ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА

Табела 1. Мере директних плаћања

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ постицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
	УКУПНО						

Табела 2. Мере кредитне подршке

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ постицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1	Кредитна подршка	100.2	1.500.000,00	0,00	90	0,00	0,00
	УКУПНО		1.500.000,00				

Табела 3. Мере руралног развоја

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1	Друге мере политичке заштите и очувања животне средине	201.6	2.500.000,00	100	0,00	0,00
	УКУПНО		2.500.000,00			

Табела 4. Посебни подстицаји

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ постицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1	Подстицаји за промотивне активности у пољопривреди и руралном развоју	402	1.683.000,00	0,00	100	200.000,00	0,00
	УКУПНО		1.683.000,00				

Табела 5. Мере које нису предвиђене у оквиру мера директних плаћања, мера кредитне подршке, мера руралног развоја и посебних подстицаја

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ подстицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
	УКУПНО						

Табела 6. Табеларни приказ планираних финансијских средстава

Буџет	Вредност у РСД
Укупан износ средстава из буџета АП/ЈЛС планираних за реализацију Програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја (без пренетих обавеза)	5.683.000,00
Планирана средства за директна плаћања	0,00
Планирана средства за кредитну подршку	1.500.000,00
Планирана средства за подстицаје мерама руралног развоја	2.500.000,00
Планирана средства за посебне подстицаје	1.683.000,00
Планирана средства за мере које нису предвиђене у оквиру мера директних плаћања, кредитне подршке и у оквиру мера руралног развоја	0,00
Пренете обавезе	0,00

Циљна група и значај промене која се очекује за кориснике: Град Суботица препознаје потребе пољопривредних газдинстава који представљају претежни извор привређивања локалног становништва и тешкоће са којима се свакодневно сусрећу у сложеним економским условима у којима се наша држава налази. Предлогом Програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја за подручје града Суботице, у 2018. години локална самоуправа наставља са реализацијом Стратегије локалног одрживог развоја Града Суботице за период 2013-2022 у сектору пољопривреде и руралног развоја. Приоритет у овом сектору је одрживи привредни раст са циљем јачања конкурентности аграрног сектора на домаћем и иностраном тржишту кроз спровођење мера развоја руралне економије са фокусом на пољопривредну производњу и подстицајем удруживања и умрежавања у аграрном сектору. Циљну групу Програма чине регистрована пољопривредна газдинства на територији града Суботице са активним статусом, у складу са Правилником о упису у регистар пољопривредних газдинстава и обнови регистрације, а у сегменту мере руралног развоја циљну групу чине пољопривредне задруге регистроване у граду Суботици. Реализација Програма, односно дефинисане мере допринеће: повећању продуктивности газдинстава, смањењу производних трошкова, заштита земљишта, јачање капацитета и промоција руралних средина, повезивање пољопривредних произвођача.

Информисање корисника о могућностима које пружа Програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја: Информисање потенцијалних корисника о мерама које дефинише Програм извршиће се путем свих доступних локалних средстава информисања (телевизија, радио, новине) пошто је Програм оријентисан према свим пољопривредним газдинствима и пољопривредним задругама са територије града Суботице.

Мониторинг и евалуација: За мониторинг и евалуацију Програма задужен је Секретаријат за пољопривреду и заштиту животне средине града Суботице и Комисија за вредновање и рангирање поднетих пријава по конкурс за финансирање програма удружења грађана из области пољопривреде. Остварени резултати се прате кроз проценат остварења сваке мере у оквиру Програма.

II. ОПИС ПЛАНИРАНИХ МЕРА

2.1. Назив и шифра мере: 100.2 Кредитна подршка

2.1.1. Образложење: У складу са Законом о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју, јединице локалне самоуправе (Сл. гласник РС 10/13, 142/14, 103/15 и 101/16) могу да утврђују мере које се односе на директна плаћања у виду кредитне подршке, како је наведено у члани 13. Закона. Кредитна подршка ће се реализовати суфинансирањем камата

за пољопривредне кредите код пословних банака. Пољопривредници у граду Суботици често недостатак средстава за инвестиције у пољопривредну производњу потражују код пословних банака и то најчешће за улагање у набавку репроматеријала, нове засаде, набавку пољопривредне механизације и сл. Из ових извора пољопривредна газдинства прибављају средства неопходна за унапређење производње као предуслова за повећање зараде и профита. Ова мера је у складу и националном и локалном аграрном политиком, односно Стратегијом пољопривреде и руралног развоја 2014. – 2024., Циљеви и мере – 3.3. Финансијска одрживост/расположива средства; 3.3.3. Подршка активностима кроз формирање и активирање фондова за финансијску подршку развоју пољопривреде и руралном развоју путем бесповратних средстава или кредита.

2.1.2. Циљеви мере: Циљ ове мере је стварање претпоставки за раст пољопривредне производње, унапређење конкурентности пољопривредних произвођача/газдинстава и стабилност дохотка пољопривредних произвођача. Специфични циљеви мере се односе на повећање конкурентности пољопривредних произвођача из града Суботице на тржишту, повећање прихода на пољопривредном газдинству унапређењем квалитета производње и модернизацијом исте, јачање техничких капацитета пољопривредних газдинстава и достизање захтеваних стандарда производње, повећање обрадивих површина (засади и других култура), као и површина под стакленицима и пластеницима и површина које се наводњавају.

2.1.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Ова мера је у складу Националним програмом за пољопривреду за период 2018-2020. године.

2.1.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници су: физичка лица носиоци регистрованог пољопривредног газдинства (укључујући и предузетнике) и правна лица, регистрована у Регистру пољопривредних газдинстава у складу са Законом о пољопривреди и руралном развоју.

2.1.5. Економска одрживост: За реализацију ове мере корисник није у обавези да подноси бизнис план или пројекат о економској одрживости улагања.

2.1.6. Општи критеријуми за кориснике: Да је уписан у Регистар пољопривредних газдинстава у складу са Правилником о начину и условима уписа и вођења регистра пољопривредних газдинстава; За инвестицију за коју подноси захтев, не сме користити подстицаје по неком другом основу (субвенције, подстицаји, донације), односно да иста инвестиција није предмет другог поступка за коришћење подстицаја, осим подстицаја у складу са посебним прописом којим се уређује кредитна подршка регистрованим пољопривредним газдинствима; Нема евидентираних доспелих неизмирених дуговања према јединици локалне самоуправе, по основу раније остварених подстицаја, субвенција; У случају када корисник није власник катастарских парцела и објекта који су предмет инвестиције за коју се подноси захтев, неопходно је да на њима има право закупа, односно коришћења на основу уговора закљученог са закуподавцем физичким лицем или министарством надлежним за послове пољопривреде на период закупа, односно коришћења од најмање пет година почев од календарске године за коју се подноси захтев за коришћење подстицаја; Корисник мора да је измирио доспеле јавне дажбине; Наменски користи и не отуђи нити да другом лицу на коришћење инвестицију која је предмет захтева у периоду од пет година од дана набавке опреме, машина и механизације, односно изградње објекта; Уколико је корисник правно лице или предузетник, мора бити у активном статусу и уписан у регистар привредних субјеката, Да предмет инвестиције буде реализован на територији града Суботица

2.1.7. Специфични критеријуми: Корисник може поднети максимално један захтев за субвенционисање каматне стопе.

2.1.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
100.2.1	Суфинансирање камата за пољопривредне кредите

2.1.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	Средства за субвенционисање каматних стопа ће се додељивати до утрошка средстава само комплетним захтевима који садрже сву неопходну документацију		

2.1.10. Интензитет помоћи: Краткорични кредити до 1 године одобраваће се пољопривредницима до максималног износа од 500.000,00 динара.

2.1.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Укупан број поднетих захтева
2	Укупан број одобрених захтева
3	Процент искоришћености средстава Града одређених за суфинансирање каматне стопе

2.1.12. Административна процедура: Град Суботица ће у сарадњи са изабраним пословним банкама, а на основу Уговора/споразума расписати конкурс/јавни позив за подношење за одобравање кредита корисницима. Регистрована пољопривредна газдинства Градској управи, Секретаријату за пољопривреду и заштиту животне средине, подносе Захтев за издавање Сагласности о испуњености услова за подношење кредитног захтева за краткорочни кредит за набавку обртних средстава – репроматеријала (семенска роба, расад, садни материјал, ђубриво, гориво, средства за заштиту, сточна храна и друго) на период од 12 месеци, уз учешће Града Суботице у суфинансирању дела камате. Захтев за одобрење кредита подноси се Банкама са којима ће град Суботица, склопити уговор о пословној сарадњи, које ће у наредном периоду бити одабране а у складу са законом регулисаном процедуром.

2.2. Назив и шифра мере: 201.6 Друге мере политичке заштите и очувања животне средине

2.2.1. Образложење: Контрола плодности земљишта као мера добре пољопривредне праксе, подразумева да се потенцијалне могућности земљишта за сетву / садњу добијају на основу хемијске анализе земљишта. Контролом плодности земљишта анализирају су следећи основни параметри: рН земљишта у води и КСl, садржај СаСО₃, садржај хумуса, садржај укупног азота и садржај лако приступачног фосфора и калијума. Познавање ових својстава земљишта је један од битних предуслова правилног газдовања земљиштем, ради поправке физичко-хемијских особина земљишта и правилног одабира агротехнике у циљу постизања економски исплативе производње уз истовремену заштиту земљишта као природног ресурса.

2.2.2. Циљеви мере: Повећање продуктивности газдинстава, смањење производних трошкова те заштита земљишта.

2.2.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Ова мера је у складу Националним програмом за пољопривреду за период 2018-2020. године.

2.2.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници су: - физичка лица носиоци регистрованог пољопривредног газдинства регистровани у Регистру пољопривредних газдинстава у складу са Законом о пољопривреди и руралном развоју.

2.2.5. Економска одрживост: За реализацију ове мере корисник није у обавези да подноси бизнис план или пројекат о економској одрживости улагања.

2.2.6. Општи критеријуми за кориснике: Услуга подразумева контролу плодности земљишта у власништву или закупу (изузев државног земљишта) регистрованих пољопривредних газдинстава (физичких лица) на територији града Суботице.

2.2.7. Специфични критеријуми: Нема специфичних критеријума за ову меру.

2.2.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
201.6.2	Добра пољопривредна пракса

2.2.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	Захтеви се одобравају по времену и редоследу подношења и до утрошка предвиђених средстава за предметну намену		

2.2.10. Интензитет помоћи: Интензитет помоћи износи 100% укупних трошкова.

2.2.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Број одобрених захтева
2	Број узорака узетих за контролу плодности земљишта
3	Број парцела на којима је извршена контрола плодности земљишта
4	Површина у ha на којима је извршена контрола плодности земљишта
5	Број издатих препорука ђубрења за период важења анализе

2.2.12. Административна процедура: Комисија образована од стране града Суботице, извршиће избор пружаоца услуге контроле плодности земљишта у складу са одредбама Закона о јавним набавкама. Пружалац услуге мора поседовати сертификат о акредитацији лабораторије којим се потврђује да организација задовољава захтеве стандарда ЦРПС ИСО/ИЕЦ 17025 : од 2006, са приложеним обимом акредитације за наведене методе испитивања, издат од стране Акредитационог Тела Србије (АТС), и мора да има у радном односу, или ангажовано другим Уговором у складу са Законом о раду, лице које испуњава услове из члана 8. Закона о обављању саветодавних и стручних послова у области пољопривреде ("Сл. гласник РС", број 30/10). Свако регистровано газдинство (физичко лице) на територији Града Суботице моћи ће да поднесе захтев за контролу плодности земљишта. Средства се одобравају корисницима који испуњавају услове, редом на основу поднетих комплетних захтева до утрошка расположивих средстава.

2.3. Назив и шифра мере: 402 Подстицаји за промотивне активности у пољопривреди и руралном развоју

2.3.1. Образложење: Традиционалне сеоске манифестације доприносе јачању локалних заједница, одржању сеоских обичаја и традиције као и очувању културне баштине које су повезане са пољопривредном производњом. Одржавање сеоских манифестација које су везане за пољопривреду, прераду пољопривредних производа, исхрану и рурални развој суфинансираће се ради промоције пољопривредних производа, проширења тржишта за домаће производе, као и ради лакшег повезивања лица у пољопривреди (произвођачи, прерађивачи, продавци, купци).

2.3.2. Циљеви мере: Јачање капацитета и промоција руралних средина, повезивање пољопривредних произвођача и прерађивача

2.3.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Ова мера је у складу Националним програмом за пољопривреду за период 2018-2020. године.

2.3.4. Крајњи корисници: Право учешћа на конкурсима имају регистрована удружења грађана из области пољопривреде који су регистровани на територији Града Суботице, односно имају седиште или огранак на територији Града Суботице.

2.3.5. Економска одрживост: За реализацију ове мере корисник није у обавези да подноси бизнис план или пројекат о економској одрживости улагања.

2.3.6. Општи критеријуми за кориснике: Под удружењем подразумева се добровољно и невладина недобитна организација заснована на слободи удруживања више физичких или правних лица, основана ради остваривања и унапређења одређеног заједничког или општег циља и интереса из области пољопривреде, који нису забрањени Уставом или законом, уписана у регистар надлежног органа у складу са законом, а која је регистрована на територији Града, односно има седиште или огранак на територији Града и делује на том подручју.

2.3.7. Специфични критеријуми: Нема специфичних критеријума за ову меру.

2.3.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
402.1	Информативне активности: сајмови, изложбе, манифестације, студијска путовања

2.3.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	друге активности обухваћене стратешким развојем пољопривреде на територији Града, а утврђени су програмима корисника		
2	законитост и ефикасност коришћења средстава и одрживост ранијих програма: ако су раније коришћена средства буџета, да ли су испуњене уговорне обавезе		
3	програми који представљају иновацију на пољу органске производње		
4	програми који су везани за заштиту географског порекла пољопривредних производа на територији Града и представљање на сајмовима		
5	програми који су усклађени са Стратегијом развоја пољопривреде за Град Суботицу		
6	програми који унапређују рад удружења (набавка опреме, штампање пропагандног материјала, организовање манифестација и семинара)		
7	суфинансирање програма из других извора: сопствених прихода, буџета Републике Србије, Аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе, фондова Европске уније, поклона, донација, легата, кредита и др.		

2.3.10. Интензитет помоћи: Једно удружење може да конкурише са једним пројектним предлогом, а максимални износ одобрених средстава по пријави износи до 200.000,00 РСД.

2.3.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Број одржаних манифестација у форми сајмова и изложби

2.3.12. Административна процедура: Конкурс за финансирање програма удружења грађана из области пољопривреде расписује Градоначелник, а конкурсни поступак спроводи Комисија за спровођење конкурса за финансирање програма удружења у области пољопривреде (у даљем тексту Комисија). Комисија има председника и четири члана који су познаваоци области рада корисника средстава. Председника и чланове Комисије именује Градоначелник. О раду Комисије води се записник. Чланови Комисије дужни су да потпишу изјаву да немају приватни интерес у вези са радом и олучивањем Комисије (изјава о непостојању сукоба интереса). Сукоб интереса постоји ако члан Комисије или чланови његове породице (брачни или ванбрачни друг, дете или родитељ), запослени или члан органа удружења које учествује на конкурс у или било ког другог удружења повезаног на било који начин са тим удружењем или у односу на та удружења има било који материјални или нематеријални интерес супротан јавном интересу и то у случајевима породичне повезаности, економских интереса или другог заједничког интереса. Конкурс обавезно садржи следеће податке: - ко може учествовати на конкурс у - намену и износ средстава који се додељују, - преглед конкурсне документације коју је потребно доставити уз попуњени образац пријаве, - трајање програма, - ближа мерила и допунске критеријуме за вредновање програма, - посебне услове и ограничења, - поступак и рок за пријављивање на конкурс. Пријаве на конкурс подnose се Комисији на посебном обрасцу који је саставни део конкурсне документације. Рок за подношење пријава не може бити краћи од 15 дана од дана расписивања конкурса. Неблаговремене и непотпуне пријаве неће бити разматране. Образац садржи: податке о подносиоцу пријаве (назив, адреса, електронску пошту, ПИБ, матични број, банка и број рачуна), податке о овашћеном лицу, име, адреса, контакт, функција овалашћеног лица), податке о програму (опис програма, место и време реализације, вредност програма, износ средстава таржен од Града). Конкурс се објављује на званичној интернет страници Града, средствима јавног информисања и порталу е-Управа). Комисија утврђује листу вредновања и рангирања пријављених програма у року који не може бити дужи од 30 дана од дана истека рока за подношење пријава. Листа се објављује на званичној интернет страници Града и на порталу е-Управа. Учесници конкурса имају право увида у поднете пријаве и приложену документацију у року од три дана од дана објављивања листе. Учесници конкурса имају право приговора у року од осам дана од дана њеног објављивања. Одлуку о приговору, која мора бити образложена, Комисија доноси у року од 15 дана од дана његовог пријема. Одлуку о избору програма као и додели средстава по конкурс у доноси Градоначелник, на основу предлога Комисије за расподелу средстава, у року од 30 дана од дана истека рока за подношење приговора. Одлука се објављује на званичној интернет страници Града и на порталу е-Управа. На основу одлуке, закључује се уговор са корисником средстава којим се уређују међусобна права и обавезе. Исплата додељених средстава врши се након закључивања уговора.

III. ИДЕНТИФИКАЦИОНА КАРТА

Табела: Општи подаци и показатељи

Назив показатеља	Вредност, опис показатеља	Извор податка и година
ОПШТИ ПОДАЦИ		
Административни и географски положај		
Аутономна покрајина	Војводина	рзс*
Регион	Регион Војводине	рзс*
Област	Севернобачка област	рзс*

Град или општина	општина	рзс*
Површина	1.007,36	рзс*
Број насеља	19	рзс*
Број катастарских општина	11	рзс*
Број подручја са отежаним условима рада у пољопривреди (ПОУРП)	-	
Демографски показатељи		
Број становника	137.173	рзс**
Број домаћинстава	54.070	рзс*
Густина насељености (број становника/површина, km ²)	136	

Промена броја становника 2011:2002 (2011/2002*100 - 100)

Програм мера подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја

- у руралним подручјима АП/ЈЛС	-	рзс**
Становништво млађе од 15 година (%)	14,26	рзс**
Становништво старије од 65 година (%)	15,13	рзс**
Просечна старост	42,83	рзс*
Индекс старења	137,3	рзс*
Без школске спреме и са непотпуним основним образовањем (%)	14.694	рзс*
Основно образовање (%)	28.294	рзс*
Средње образовање (%)	60.727	рзс*
Више и високо образовање (%)	17.241	рзс*
Пољопривредно становништво у укупном броју становника (%)	18,50	Процена

Природни услови

Рељеф (равничарски, брежуљкасти, брдски, планински)	Равничарски	Интерни
Преовлађујући педолошки типови земљишта и бонитетна класа	Чернозем I,II,III класа; ливадска и ритска црница и песак	Интерни
Клима (умерено-континентална, субпланинска ...)	Умерено - континентална	Интерни
Просечна количина падавина (mm)	600 - 650	Интерни
Средња годишња температура (оС)	12,1	Интерни
Хидрографија (површинске и подземне воде)	-	Интерни
Површина под шумом (ha)	3.728,11	рзс*
Површина под шумом у укупној површини АП/ЈЛС (%)	4,43	рзс*
Пошумљене површине у претходној години (ha)	26,12	рзс*

Посечена дрвна маса (m3)	Лишћари 1.360, четинари 1.285	рзс*
--------------------------	-------------------------------	------

ПОКАЗАТЕЉИ РАЗВОЈА ПОЉОПРИВРЕДЕ

Стање ресурса

Укупан број пољопривредних газдинстава:	12.000	рзс***
Број регистрованих пољопривредних газдинстава (РПГ):	6.548	Управа за трезор
- породична пољопривредна газдинства (%)	6.422	
- правна лица и предузетници (%)	126	
Коришћено пољопривредно земљиште - КПЗ (ha)	74.720	рзс***
Учешће КПЗ у укупној површини ЈЛС (%)	78,63	
Оранице и баште, воћњаци, виногради, ливаде и пашњаци, остало(18) (ha, %)	Оранице и баште 69.510; воћњаци 2.374; виногради 182; ливаде и пашњаци 2.523	рзс***
Жита, индустријско биље, поврће, крмно биље, остало(19) (ha, %)	Жито 98.909; индустријско биље 146.135; поврће 358	рзс***
Просечна величина поседа (КПЗ) по газдинству (ha)	4	рзс***
Обухваћеност пољопривредног земљишта комасацијом (ha)	8.590	Интерни
Обухваћеност земљишта неким видом удруживања (ha)	-	Интерни
Број пољопривредних газдинстава која наводњавају КПЗ	817	рзс***
Одводњавана површина КПЗ (ha)	88.890	Интерни

Наводњавана површина КПЗ (ha)	2.219	рзс***
Површина пољопривредног земљишта у државној својини на територији АП(20) (ha)	15.496,9678	Интерни

Површина пољопривредног земљишта у државној својини која се даје у закуп (ha):

- физичка лица (%)	5	Интерни
- правна лица (%)	95	Интерни
Говеда, свиње, овце и козе, живина, кошнице пчела (број)	Говеда: 18.083; свиње: 87.728; овце: 9.346; живина: 213.543; кошнице: 5.235	рзс***
Трактори, комбајни, прикључне машине (број)	Трактори: 4.945; комбајни: 615; прикључне машине: 20.683	рзс***
Пољопривредни објекти (број)	За стоку: 11.429; за усеве: 5.080; за механизацију: 1.861	рзс***

Програм мера подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја

чч, сушаре, стакленици и пластеници (број)	Хладњаче: 136; сушаре: 16, стакленици: 50; пластеници: 909	рзс***
Употреба минералног ђубрива, стајњака и средстава за заштиту биља (ха, број ПГ)	Мин. ђубриво: 4.070 ПГ, стајњак: 3.615 ПГ, средства за заштиту биља: 5.010 ПГ	рзс***
Број чланова газдинства и стално запослених на газдинству:	13.798	рзс***
(на породичном ПГ: на газдинству правног лица/предузетника) (ха)	632	рзс***
Годишње радне јединице (број)	7.528	рзс***
Земљорадничке задруге и удружења пољопривредника (број)	22 земљорадничке задруге; 8 удружења пољопривредника; 2 удружења узгајивача свиња и 2 удружења пчелара	Интерни
Производња пољопривредних производа(количина):		
- биљна производња (t)	Кукуруз 391.737; пшеница 130.152; шећерна репа 90.303; сунцокрет 24.684; јабуке 16.160; шљиве 5.868; брескве 1.584	рзс***
- сточарска производња (t, lit, ком.)	Млеко 18.808.000 l; свиње 3.679 t; говеда 644 t	Интерни
ПОКАЗАТЕЉИ РУРАЛНОГ РАЗВОЈА		
Рурална инфраструктура		
<i>Саобраћајна инфраструктура</i>		
Дужина путева(km)	Укупно 339.821; државни путеви I реда 64.055; државни путеви II реда 93.091 и општински путеви 182.675	рзс*
Поште и телефонски претплатници (број)	Пошта 55, претплатници 49.722	рзс*
<i>Водопривредна инфраструктура</i>		
Домаћинства прикључена на водоводну мрежу (број)	49.900	рзс*
Домаћинства прикључена на канализациону мрежу (број)	31.097	рзс*
Укупне испуштене отпадне воде (хиљ.м3)	6.482.000	рзс*
Пречишћене отпадне воде (хиљ.м3)	5.115.000	рзс*
<i>Енергетска инфраструктура</i>		
Производња и снабдевање електричном енергијом (број)	-	Интерни
<i>Социјална инфраструктура</i>		

Објекти образовне инфраструктуре (број)

Програм мера подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја

Број становника на једног лекара	427	рзс*
Број корисника социјалне заштите	9.966	рзс*
Диверзификација руралне економије		
Запослени у секторима пољопривреде, шумарства и водопривреде (број)	13.798	рзс* рзс***
Газдинства која обављају друге профитабилне активности(30) (број)	445	рзс***
Туристи и просечан број ноћења туриста на територији АП/ЈЛС (број)	Туристи 61.534, број ноћења 97.518	рзс*
Трансфер знања и информација		

Пољопривредна саветодавна стручна служба (да/не)	ДА	Интерни
Пољопривредна газдинства укључена у саветодавни систем (број)	Одабрана ПГ 250 и остала ПГ 6.376	ПССС

Датум и место

М.П.

Потпис овлашћеног лица у АП/ЈЛС

УПУТСТВО ЗА УТВРЂИВАЊЕ УШТЕДА У ЕНЕРГИЈИ

**НАЗИВ УГОВОРА:
УГОВОР О ЈАВНО-ПРИВАТНОМ ПАРТНЕРСТВУ ЗА ВРШЕЊЕ УСЛУГА
РАЦИОНАЛИЗАЦИЈЕ, ОДРЖАВАЊА И ЗАМЕНЕ ДЕЛА СИСТЕМА ЈАВНОГ ОСВЕТЉЕЊА
ПРИМЕНОМ МЕРА УШТЕДЕ ЕНЕРГИЈЕ СА LED ТЕХНОЛОГИЈОМ
НА ТЕРИТОРИЈИ ПРИГРАДСКИХ НАСЕЉА ГРАДА СУБОТИЦЕ**

1. УВОД У МЕРЕЊЕ И ВЕРИФИКАЦИЈУ

Систем јавног осветљења обично се састоји од следећих главних делова:

- Мрежа за снабдевање (укључујући и трафо-станице);
- Прикључна места (обично стубови);
- Светиљке/сијалице (укључујући и предспојне уређаје);
- Јединица за даљинско управљање (искључиво у случајевима где се може применити).

За потребе пројекта енергетске ефикасности најрелевантнија је трећа ставка на списку, при чему се све четири ставке односе на питања у вези са одржавањем.

Будући да је систем једноставан, као што је горе описано, утврђивање потрошње енергије за јавно осветљење може бити засновано на прорачунима инсталисане снаге, уместо на мерењима. Мерења нису увек доступна или број сијалица које не раде није познат, или, пак, додатна потрошња од стране корисника прикључених на мрежу, а који у смислу закона, неовлашћено користе електричну енергију, може повећати потрошњу која се мери. Да би се утврдиле уштеде у потрошњи енергије на основу инсталисане снаге, проценат исправних сијалица (LF) - како је предвиђено у сврху прорачуна трошкова у Референтном периоду - мора да буде константан.

Уштеде енергије могу се додатно повећати путем договореног смањења нивоа осветљености или потпуног искључења делова система јавног осветљења на одређени временски период током ноћи. Обе мере морају бити у целости приказане у прорачунима.

Уштеде у трошковима одржавања зависе од потребног нивоа одржавања, а у односу на исти ниво одржавања у прошлости, односно у односу на трошкове замене и чишћења сијалица. У случајевима када поступцима одржавања у прошлости није постигнут исти ниво квалитета који је предвиђен овим уговором, трошкови одржавања у Референтном периоду треба да се прерачунају и ускладе са потребним нивоом квалитета учинка (LF).

2. СПИСАК ПАРАМЕТАРА

У следећој табели приказан је списак релевантних параметара (варијабли) за Праћење и Верификацију уштеда у оперативним трошковима пројекта јавног осветљења.

Најчешће коришћене скраћенице у тексту који следи:

РП = Референтни период (BP = Baseline Period),

ГП = Период гарантовања (GP = Guarantee Period)

(god) = годишње/годишњи (p.a. = per year)

Табела 1: Преглед релевантних параметара

Варијабла	Јединица	Опис	Извор
CEBa	[€/god]	Годишњи трошкови енергије у РП за све сијалице, прорачунати на основу годишње потрошње и референтне цене.	Једначина бр. 5
CEGa	[€/god]	Годишњи трошкови енергије у ГП за све сијалице, прорачунати на основу годишње потрошње енергије и референтне цене.	Једначина Једначина бр. 15
CHML	[€/h]	Трошкови рада по сату Трошкови за особље које ради на одржавању (замена сијалица)	Тендерска документација - Наручилац треба да се определи између две опције: Табела 3 или вредности из уговора о одржавању који је потписан након спроведеног поступка јавне набавке у последње две године пре објављивања тендера за услуге унапређења ефикасног коришћења енергије. У случају одабира друге опције, прорачун трошкова вршиће се у еврима према званичном курсу Народне банке Србије на дан потписивања уговора о одржавању.

CHMM	[€/h]	Трошкови изнајмљивања по сату камиона са корпом потребног за замену сијалица (или компоненти)	Исти коментар као у претходном реду
CMAT,i	[€]	Трошкови материјала за једну сијалицу типа „i”	Исти коментар као у претходном реду
CMBa	[€/god]	Укупни годишњи трошкови одржавања свих типова сијалица ради утврђивања трошкова одржавања у РП	Једначина бр. 9
CMBa,i	[€/god]	Просечни годишњи трошкови одржавања једне сијалице типа „i” ради утврђивања трошкова одржавања у РП	Једначина бр. 6
COBa	[€/god]	Укупни годишњи оперативни трошкови за све типове сијалица у РП	Једначина бр. 10
CSEGa	[€/god]	Уштеда у годишњим трошковима енергије у ГП. Разлика у годишњим трошковима енергије у РП и ГП	Једначина бр. 16
CSMGa	[€/god]	Уштеда у годишњим трошковима одржавања у ГП	Понуда Извршиоца (Прилог 4)
CSOPa	[€/god]	Уштеда у укупним годишњим оперативним трошковима у ГП	Једначина бр. 17
CXa,i	[€/god]	Годишњи трошкови замене једне сијалице типа „i”	Једначина бр. 8
EBa	[MWh/god]	Годишња потрошња енергије за све сијалице у РП	Једначина бр. 4
EBFa	[MWh/god]	Годишња потрошња енергије за сијалице које раде пуном снагом током целе ноћи у РП	Једначина бр. 1
EBOa	[MWh/god]	Годишња потрошња енергије за сијалице које су делимично искључене током ноћи у РП	Једначина бр. 2
EBRa	[MWh/god]	Годишња потрошња енергије за сијалице које делимично раде смањеном снагом током ноћи у РП	Једначина бр. 3
EGa	[MWh/god]	Годишња потрошња енергије за све сијалице у ГП	Једначина бр. 4
EGFa	[MWh/god]	Годишња потрошња енергије за сијалице које раде пуном снагом током целе ноћи у ГП	Једначина бр. 11
EGOa	[MWh/god]	Годишња потрошња енергије за сијалице које су делимично искључене током ноћи у ГП	Једначина бр. 12
EGRa	[MWh/god]	Годишња потрошња енергије за сијалице које делимично раде смањеном снагом током ноћи у ГП	Једначина бр. 13
EPr	[€/MWh]	Референтна цена енергије	Тендерска документација
HBF,i	[h/god]	Радни сати годишње за сијалице типа „i”, које раде пуном снагом током целе ноћи у РП	Прописани од стране Општине у тендерској документацији.
HBO,i	[h/god]	Радни сати годишње за сијалице типа „i”, које су делимично искључене током ноћи у РП	Прописани од стране Општине у тендерској документацији.
HBR,i	[h/god]	Радни сати годишње за сијалице типа „i”, које делимично раде смањеном снагом током ноћи у РП	Прописани од стране Општине у тендерској документацији.

HGF,i	[h/god]	Радни сати годишње за сијалице типа „i”, које раде пуном снагом током целе ноћи у ГП	Прописани од стране Општине, треба да буду исти као под HBF,i
HGO,i	[h/god]	Радни сати годишње за сијалице типа „i”, које су делимично искључене током ноћи у ГП	Понуда Извршиоца (Прилог 3)
HGR,i	[h/god]	Радни сати годишње за сијалице типа „i”, које делимично раде смањеном снагом током ноћи у ГП	Понуда Извршиоца (Прилог 3)
HX	[h]	Просечно време потребно за замену једне сијалице, укључујући и друге компоненте	вредности из уговора о одржавању који је потписан након спроведеног поступка јавне набавке у последње две године пре објављивања тендера за услуге Унапређења ефикасног коришћења енергије.
i	[-]	„i” означава одређени тип сијалице, укључујући технологију и номиналну снагу сијалице	За РП: Прилог 2 За ГП: Понуда Извршиоца (Прилог 3)
LF	[-]	Уговорени проценат исправних сијалица. Процент „исправних сијалица” (LF) користи се као критеријум који се односи на квалитет учинка, према захтевима Наручиоца. Исти проценат исправних сијалица користи се за РП, као и за прорачун уштеда у ГП.	Тендерска документација
Li	[W]	Сијалица типа „i”, номинална снага	Номинална снага сијалице из спецификације произвођача сијалица За РП: Прилог 2 За ГП: Понуда Извршиоца (Прилог 3)
LLi	[W]	Сијалица типа „i”, губитак снаге предспојног уређаја.	Губитак снаге из спецификације произвођача светилки За РП: Прилог 2 За ГП: Понуда Извршиоца (Прилог 3)
LR,i	[W]	Смањена снага сијалице типа „i” при смањеном нивоу осветљености, у случају да се примењује смањење осветљености.	Смањена снага сијалице из произвођачке спецификације која се односи на уређај за контролу смањења осветљености За РП: Прилог 2 За ГП: Понуда Извршиоца (Прилог 3)
LT,i	[h]	Номинални радни век сијалице типа „i”	1) За сијалице у РП: Тендерска документација: Наручилац треба да се определи између две опције: произвођачка спецификација или Табела 2. 2) За сијалице замењене у оквиру пројекта: Понуда Извршиоца / произвођачка спецификација.
LXBF,i	[1/god]	Годишња учесталост замене сијалица типа „i”, које раде пуном снагом током целе ноћи у РП. Учесталост замене зависи од радног века сијалица типа „i”.	Једначина бр. 7
LXGF,i	[1/god]	Годишња учесталост замене сијалица типа „i”, које раде пуном снагом током целе ноћи у ГП. Учесталост замене зависи од радног века сијалица типа „i”.	Једначина бр. 7
NL	број	Укупан број сијалица у систему	Прилог 2 и понуда Извршиоца (Прилог 3)

NLB,i	број	Број сијалица типа „i” у систему у РП	Прилог 2
NLBF,i	број	Број сијалица типа „i” у систему, које раде пуном снагом током целе ноћи у РП	Прилог 2
NLBO,i	број	Број сијалица типа „i” у систему, које су делимично искључене током ноћи у РП	Прилог 2
NLBR,i	број	Број сијалица типа „i” у систему, које делимично раде смањеном снагом током ноћи у РП	Прилог 2
NLG,i	број	Број сијалица типа „i” у систему у ГП	Понуда Извршиоца (Прилог 3)
NLGF,i	број	Број сијалица типа „i” у систему, које раде пуном снагом током целе ноћи у ГП	Понуда Извршиоца (Прилог 3)
NLGO,i	број	Број сијалица типа „i” у систему, које су делимично искључене током ноћи у ГП	Понуда Извршиоца (Прилог 3)
NLGR,i	број	Број сијалица типа „i” у систему, које делимично раде смањеном снагом током ноћи у ГП	Понуда Извршиоца (Прилог 3)
TB	број	Број различитих сијалица типа „i” у систему, у РП	Прилог 2
TG	број	Број различитих сијалица типа „i” у систему, у ГП	Понуда Извршиоца (Прилог 3)

3. УТВРЂИВАЊЕ ТРОШКОВА У РЕФЕРЕНТНОМ ПЕРИОДУ

3.1 ПОТРОШЊА ЕНЕРГИЈЕ И ТРОШКОВИ ЕНЕРГИЈЕ У РЕФЕРЕНТНОМ ПЕРИОДУ

Сва објашњења која следе односе се на градски Систем јавног осветљења (PLS), како је утврђено у оквиру границе пројекта, за који се закључује уговор о унапређењу ефикасног коришћења енергије. Овај систем састоји се од одређеног броја сијалица (NL), за који се претпоставља да је једнак у Референтном периоду (РП) и у Периоду гарантовања (ГП):

Дефиниција 1

$$NL = NLB = NLG$$

Потрошња енергије за оба периода може се утврдити на основу инсталисане снаге помножене са радним сатима.

Иако укупан број сијалица (NL) остаје константан, Извршилац ће изменити структуру Система јавног осветљења (PLS) тако што ће неефикасне светиљке заменити светиљкама које мање троше енергију. Ефикасност осветљења, потрошња енергије и трошкови одржавања не обухвата број новопостављених светлећих тела за време гарантног периода, посебна светлећа тела који не припадају општој расвети (рекламе, осветљење споменика и специјалних објеката итд.), и не мењају се у оквиру овог уговора.

Структура старог система јавног осветљења описана је према саставу старих типова сијалица, при чему је број различитих типова светиљака коришћених у Референтном периоду означен са TB. Структура новог система јавног осветљења описана је према саставу нових типова сијалица, при чему је број различитих типова сијалица коришћених у Периоду гарантовања означен са TG:

Дефиниција 2

$$NLB = NLG = \sum_{i=1}^{TB} NLB, i \Rightarrow NLG = \sum_{i=1}^{TG} NLG, i$$

Систем јавног осветљења у Референтном и Периоду гарантовања такође се може разликовати – у зависности од сваког појединачног случаја – по томе што се користе различити типови сијалица:

- Број сијалица које раде пуном снагом током целе ноћи: NLBF,i, NLGF,i
- Број сијалица које су делимично искључене током ноћи: NLBO,i, NLGO,i
- Број сијалица које делимично раде смањеном снагом током ноћи: NLBR,i, NLGR,i

Радни сати у различитим режимима рада могу се разликовати због употребе различитих типова сијалица, а такође могу бити различити у Референтном и Периоду гарантовања.

Прорачун потрошње енергије у Референтном периоду свих типова сијалица које раде током целе ноћи, изражене у [kWh/god], врши се на следећи начин:

Једначина бр. 1

$$EBFa = LF/100 \times \sum_{i=1}^{TB} NLBF,i \times (Li + LLi) \times HBF,i$$

Ако су у Референтном периоду сијалице делимично искључене током ноћи, прорачун с тим повезане потрошње енергије свих типова сијалица, изражене у [kWh/god], врши се на следећи начин:

Једначина бр. 2

$$EBOa = LF/100 \times \sum_{i=1}^{TB} NLBO,i \times (Li + LLi) \times (HBF,i - HBO,i)$$

Ако се у Референтном периоду ниво осветљености делимично смањује током ноћи, прорачун с тим повезане потрошње енергије свих типова сијалица, изражене у [kWh/god], врши се на следећи начин:

Једначина бр. 3

$$EBRa = LF/100 \times \sum_{i=1}^{TB} NLBR,i \times [(Li + LLi) \times (HBF,i - HBR,i) + (LR,i + LLi) \times HBR,i]$$

Укупна потрошња енергије система јавног осветљења у Референтном периоду (EВa) представља збир потрошње енергије свих типова сијалица које раде у различитим режимима у Уговорном објекту (види Прилог 2):

Прорачун укупне потрошње енергије у Референтном периоду врши се на следећи начин:

Једначина бр. 4

$$EВa = EBFa + EBRa + EBOa$$

Да би се извршио прорачун трошкова енергије у Референтном периоду (СЕВa), потрошња енергије у Референтном периоду мора се помножити са Референтном ценом енергије (EPr):

Једначина бр. 5

$$CEBa = EВa \times EPr$$

3.2 ТРОШКОВИ ОДРЖАВАЊА У РЕФЕРЕНТНОМ ПЕРИОДУ

Да би се утврдили трошкови одржавања у Референтном периоду, ниво одржавања, који је окарактерисан на основу показатеља квалитета учинка, односно на основу процента исправних сијалица, треба да буде постављен на истом нивоу. Да би се извршио прорачун трошкова одржавања у Референтном периоду, прописује се распоред одржавања, уз редовну замену сијалица према номиналном радном веку сијалица и осталих компоненти.

У сврху прорачуна трошкова одржавања, дате су следеће вредности које се односе на радни век сијалица.

Табела 2: Радни век различитих сијалица

Технологија		Радни век (LT) [h]
Инкандесцентне		1.000÷1.500
НРМ	живине високог притиска	6.000÷8.000
НPS	натријумове високог притиска	16.000
ЛЕД		80.000

Оно што је најрелевантније у смислу могућих уштеда трошкова одржавања јесу трошкови замене и чишћења сијалица и резервних делова. Ови трошкови садрже трошкове материјала (сијалица и резервних делова), трошкове одлагања, трошкове рада, као и трошкове за потребна возила. Замена сијалица зависи од радног века сијалица, који опет зависи од технологије сијалице. Иако циклуси чишћења обично зависе од локације (ужи

Време (НХ) које је обично потребно за замену сијалице износи између 15 минута (ако су стуб и светиљка лако доступни) и 30 минута (ако је стуб висок, а светиљка умерено доступна). У већини случајева, потребан је камион са корпом. На основу конзервативне процене, усвојено је да је референтно време потребно за замену сијалице 30 минута и оно је приказано у Табели 3.

Да би се извршио прорачун трошкова замене једне сијалице типа „i” у Референтном периоду, морају се узети у обзир следеће категорије трошкова:

- Трошкови рада: CHML[€/h]
- Трошкови камиона са корпом: CHMM [€/h]
- Трошкови материјала (сијалице према врсти): CMAT,i [€]

Сходно томе, трошкови замене једне сијалице типа „i” износе:

Једначина бр. 6

$$CMBa,i = CHML \times NH + CHMM \times NH + CMAT,i$$

$$CMBa,i = (CHML + CHMM) \times NH + CMAT,i$$

По потреби, додатни трошкови одлагања сијалица морају се обухватити овим трошковима, односно додају се у овој једначини.

Овај прорачун важи и за замену осталих резервних делова. У том случају, трошкови резервних делова морају се додати у трошкове материјала CMBa,i.

Табела 3: Вредности параметара одржавања за Референтни период

Параметар	Опис	Вредност
NH [h]	Просечно време потребно за одржавање једне сијалице	0,5
CHML [€/h]	Трошкови рада по сату	7
CHMM [€/h]	Трошкови камиона са корпом по сату	25
CMAT,i [€/ком]	Комбинација трошкова материјала по једној сијалици типа „i” (сијалица + сијалично грло + стакло + предспојни уређај + арматура)*	
	Инкандесцентна Сијалица 100/E27	0,6
	Инкандесцентна Сијалица 200/E27	1,2
	Инкандесцентна Сијалица 300/E40	2,6
	HPM80/E27	2,6
	HPM125/E27	3,0
	HPMmix160/E27	3,8
	HPM250/E40	6,1
	HPM400/E40	8,7
	HPM700/E40	9,8

* Различити радни век компоненти сијалице узима се у обзир и своди се на радни век сијалице.

Да би се остварило поуздано функционисање система, као и добар квалитет осветљења, сијалице се морају често мењати. Учесталост замене сијалица на годишњем нивоу зависи од радног века сијалица и њиховог броја радних сати годишње.

Једначина бр. 7

Сијалице које раде пуном снагом током целе ноћи	$LXBF,i = HBF,i/LT,i$
Сијалице које су делимично искључене током ноћи	$LXBO,i = HBO,i/LT,i$
Сијалице које делимично раде смањеном снагом током ноћи	Што се тиче прорачуна учесталости замене сијалица, сијалице које делимично раде смањеном снагом током ноћи третирају се исто као и сијалице које раде пуном снагом током целе ноћи: $LXBR,i = LXBF,i$

Једначина бр. 8

$$\begin{aligned} \text{СХа,и} &= \text{NLBF,и} \times \text{LXBF,и} \times \text{СМВа,и} + \text{NLBO,и} \times \text{LXBO,и} \times \text{СМВа,и} + \text{NLBR,и} \times \text{LXBF,и} \times \text{СМВа,и} \\ \text{СХа,и} &= \text{СМВа,и} \times (\text{NLBF,и} \times \text{LXBF,и} + \text{NLBO,и} \times \text{LXBO,и} + \text{NLBR,и} \times \text{LXBF,и}) \end{aligned}$$

Укупни годишњи трошкови одржавања, односно трошкови одржавања у Референтном периоду (СМВа), представљају збир свих типова сијалица коришћених у Референтном периоду:

Једначина бр. 9

$$\text{СМВа} = \text{LF}/100 \times \sum \text{СХа,и}$$

при чему ТВ одговара броју различитих типова сијалица у старом систему јавног осветљења.

3.3 ОПЕРАТИВНИ ТРОШКОВИ У РЕФЕРЕНТНОМ ПЕРИОДУ

Годишњи оперативни трошкови у Референтном периоду прорачунавају се као збир обе врсте претходно наведених трошкова у Референтном периоду:

Једначина бр. 10

$$\text{СОВа} = \text{СЕВа} + \text{СМВа}$$

4. ВЕРИФИКАЦИЈА УШТЕДА

Сврха пројекта енергетске ефикасности јесте смањење оперативних трошкова за систем јавног осветљења.

Уколико је дошло до промена у коришћењу система јавног осветљења, те промене се морају узети у обзир.

4.1 СМАЊЕЊЕ ПОТРОШЊЕ ЕНЕРГИЈЕ

Смањење потрошње енергије биће постигнуто већом ефикасношћу рада система – углавном путем ефикаснијих компоненти, попут нових сијалица, светилки и предспојног уређаја. Међутим, предуслов за примену нових компоненти јесте да се у најмању руку одржава квалитет осветљења. Ако је ниво осветљености раније био незадовољавајући, очекује се да буде унапређен. У случајевима када је ниво осветљености веома висок – па чак и виши од нивоа дефинисаног у стандардима – Наручилац и Извршилац могу да се договоре да се ниво осветљености смањи ради остваривања додатних уштеда (види Прилог 6).

Да би се извршио прорачун уштеда енергије, нова годишња потрошња енергије у Периоду гарантовања (EGa) израчунава се аналогно једначинама бр. 1-4, али са инсталираним новим типовима сијалица, као и са бројем радних сати годишње у Периоду гарантовања (HGF,и, HGR,и и HGO,и):

Прорачун потрошње енергије у Периоду гарантовања свих типова сијалица које раде током целе ноћи, изражене у [kWh/god], врши се на следећи начин:

Једначина бр. 11

$$\begin{aligned} \text{EGFa} &= \text{LF}/100 \times \sum_{i=1}^{\text{TC}} \text{NLGF,и} \times (\text{Li} + \text{LLi}) \times \text{HGF,и} \\ \text{при чему је обично } \text{HBF,и} &= \text{HGF,и}. \end{aligned}$$

Ако се у Периоду гарантовања спроводи делимично искључивање сијалица, прорачун потрошње енергије у Периоду гарантовања свих типова сијалица које су делимично искључене, изражене у [kWh/god], врши се на следећи начин:

Једначина бр. 12

$$\text{EGOa} = \text{LF}/100 \times \sum_{i=1}^{\text{TC}} \text{NLGO,и} \times (\text{Li} + \text{LLi}) \times (\text{HGF,и} - \text{HGO,и})$$

Ако се у Периоду гарантовања спроводи смањење нивоа осветљености, прорачун потрошње енергије у Периоду гарантовања свих типова сијалица које делимично раде смањеном снагом, изражене у [kWh/god], врши се на следећи начин:

Једначина бр. 13

$$\text{EGRa} = \text{LF}/100 \times \sum_{i=1}^{\text{TC}} \text{NLGR,и} \times [(\text{Li} + \text{LLi}) \times (\text{HGF,и} - \text{HGR,и}) + (\text{LR,и} + \text{LLi}) \times \text{HGR,и}]$$

Укупна потрошња енергије система јавног осветљења у Периоду гарантовања (EGa) представља збир потрошње енергије свих типова сијалица које раде у различитим режимима у Уговорном објекту (види Прилог 2):

Прорачун укупне годишње потрошње енергије у току Периода гарантовања врши се на следећи начин:

Једначина бр. 14

$$EGa = EGFa + EGOa + EGRa$$

Да би се извршио прорачун годишњих трошкова енергије у Периоду гарантовања (CEGa), потрошња енергије у Периоду гарантовања мора се помножити са Референтном ценом енергије (EPr):

Једначина бр. 15

$$CEGa = EGa \times EPr$$

Уштеде у трошковима енергије за предметну годину представљају разлику између трошкова енергије у Референтном периоду и трошкова енергије у Периоду гарантовања:

Једначина бр. 16

$$CSEGa = CEVa - CEGa.$$

4.2 СМАЊЕЊЕ ТРОШКОВА ОДРЖАВАЊА

Уштеде у трошковима одржавања (CSMGa) узете су из понуде Извршиоца (Прилог 3).

Ниво одржавања најмање мора да обухвати следеће:

- Замену неисправних сијалица у оквиру уговорног периода у временском року који је прописан у тендерској документацији. Процент исправних сијалица (LF) у сваком тренутку мора да буде једнак или већи од договорене вредности;
- Вршење редовних прегледа односно обилазака у сврху контроле функционисања система јавног осветљења у Уговорном објекту, у договореним интервалима и уз документовање обилазака;
- Редовно извештавање Града о броју пријављених кварова, које се врши у договореним интервалима. (види Прилог 6)

4.3 ГОДИШЊА УШТЕДА У ОПЕРАТИВНИМ ТРОШКОВИМА

Уштеде у оперативним трошковима представљају збир остварених уштеда, уштеда у трошковима енергије, као и уштеда у трошковима одржавања:

Једначина бр. 17

$$CSOPa = CSEGa + CSMGa$$

ФОРМА ЗАПИСНИКА О ПРЕГЛЕДУ

**НАЗИВ УГОВОРА:
УГОВОР О ЈАВНО-ПРИВАТНОМ ПАРТНЕРСТВУ ЗА ВРШЕЊЕ УСЛУГА
РАЦИОНАЛИЗАЦИЈЕ, ОДРЖАВАЊА И ЗАМЕНЕ ДЕЛА СИСТЕМА ЈАВНОГ ОСВЕТЉЕЊА
ПРИМЕНОМ МЕРА УШТЕДЕ ЕНЕРГИЈЕ СА LED ТЕХНОЛОГИЈОМ
НА ТЕРИТОРИЈИ ПРИГРАДСКИХ НАСЕЉА ГРАДА СУБОТИЦЕ**

ЗАПИСНИК О ПРЕГЛЕДУ

У складу са Уговором о енергетској услузи за примену мера побољшања енергетске ефикасности и уштедама у оперативним трошковима јавног осветљења од [унети датум] (у даљем тексту: Уговор), Наручилац и Извршилац овим потврђују да је извршен заједнички преглед елемената система јавног осветљења (свих МУЕ) инсталираних од стране Извршиоца у складу са Уговором (и његовим Прилозима), ради потврђивања спремности за њихово Пуштање у пробни рад.

АЛТЕРНАТИВА 1

[Приликом прегледа Наручилац је утврдио постојање следећих недостатака и мана на инсталираним МУЕ:

- Оштећења (врста/опис);
- Недовршени радови (врста/опис);
- Одступања од Уговора (и његових Прилога) (врста/опис).

Извршилац је дужан да МУЕ о свом трошку доведе у стање у којем су спремне за Пуштање у пробни рад поправком свих недостатака и мана у року од месец дана од датума потписивања овог Записника о прегледу.]

АЛТЕРНАТИВА 2

[Приликом заједничког прегледа Наручилац није утврдио постојање било каквих недостатака и мана на инсталираним МУЕ, те овим путем потврђује њихову спремност за Пуштање у пробни рад.]

Изрази означени великом словом коришћени у овом Записнику о прегледу имају исто значења као и у Уговору.

Овај Записник о прегледу сачињен је [унети датум], у присуству Овлашћених представника Уговорних страна, који својим потписом на овом записнику потврђују тачност и истинитост овог Записника о прегледу.

[унети место и датум потписивања Записника о прегледу]

За Наручиоца:	За Извршиоца:
Град Суботица, Градоначелник _____ Богдан Лабан (печат и потпис Овлашћеног представника)	Smart Energy Investment Kft ogranak SEI Beograd _____ Обрад Тадић, Директор (печат и потпис Овлашћеног представника)

СМЕРНИЦЕ ЗА ПРОВЕРУ КВАЛИТЕТА ОДРЖАВАЊА И НИВОА ОСВЕТЉЕНОСТИ

**НАЗИВ УГОВОРА:
УГОВОР О ЈАВНО-ПРИВАТНОМ ПАРТНЕРСТВУ ЗА ВРШЕЊЕ УСЛУГА
РАЦИОНАЛИЗАЦИЈЕ, ОДРЖАВАЊА И ЗАМЕНЕ ДЕЛА СИСТЕМА ЈАВНОГ ОСВЕТЉЕЊА
ПРИМЕНОМ МЕРА УШТЕДЕ ЕНЕРГИЈЕ СА LED ТЕХНОЛОГИЈОМ
НА ТЕРИТОРИЈИ ПРИГРАДСКИХ НАСЕЉА ГРАДА СУБОТИЦЕ**

Одржавање

1.1 Квалитет одржавања

Квалитет одржавања оцењује се према проценту исправних сијалица (LF, видети Прилог 4), односно према броју сијалица које раде док су укључене у Уговорном објекту.

Други параметар за оцењивање је време реаговања у смислу замене неисправних сијалица након пријаве квара.

Да би могао да реагује на време, Извршилац мора да уведе контакт за пријаву кварова (у виду броја телефона / e-mail адресе) на који грађани 24 часа дневно могу да пријаве кварове у систему јавног осветљења.

Поред тога, Извршилац ће вршити редовне прегледе у сврху контроле функционисања система (у вези са учесталошћу прегледа видети тендерску документацију).

Наручилац ће, путем насумичних прегледа, проверавати да ли извештаји достављени од стране Извршиоца одражавају стварни учинак одржавања.

1.2 Квалитет опреме

Инсталисана нова опрема мора да буде квалитетна како би се обезбедио добар квалитет осветљења и избегла неочекивана оптерећења за Наручиоца у погледу одржавања након истека уговора. Минимални захтеви који се односе на категорије заштите су следећи:

- Минимално IP 66 (SRPS EN 60598),
- Минимално IK 08 (SRPS EN62262).

1.3 Извештавање

Извршилац је одговоран за документовање обављеног одржавања и мора редовно да саставља извештаје које ће достављати општини (у вези са учесталошћу извештаја, видети тендерску документацију).

Да би се показао квалитет извршеног одржавања, извештаји који се достављају Наручиоцу треба да садрже табелу са вредностима стварне месечне потрошње енергије на свим мерачима у Уговорном објекту.

У овој табели такође је приказана очекивана потрошња енергије, чији прорачун се врши на основу инсталисане снаге (за тај мерач) и одговарајућег броја радних сати (видети Прилог 3, Најповољнија понуда понуђача).

На основу упоређивања ове две вредности, општина има прилику да провери квалитет извршеног одржавања, под претпоставком да се додатна потрошња енергије (потрошња у складу са законом или неовлашћена потрошња енергије) може идентификовати и неутралисати. Уговорне стране ће се усагласити око посебног поступка процене, који одражава локалне услове.

1.4 Пенали

Ако извештај достављен Наручиоцу показује да је потрошња енергије мања од прорачунате, открива се неисправност сијалица.

Ако је број исправних сијалица (LF) испод уговором договореног нивоа, при чему Извршилац не може да пружи доказе да је мања потрошња енергије резултат унапређења енергетске ефикасности:

- Извршилац има одређени број дана (утврђених у тендерској документацији) да отклони квар.
- Наручилац ће Извршиоцу увести пенале. Висина пенала подразумева износ трошкова годишњег одржавања по расветном телу двоструко увећан за свако расветно тело испод договореног броја исправних сијалица.

Ниво осветљености

Остварене уштеде енергије у оквиру овог пројекта резултат су имплементације изузетно ефикасних компоненти (на пример, врста сијалица). Уштеде се обично не могу остварити смањењем нивоа осветљености. Тренутни ниво осветљености, односно ниво осветљености за сваку класу пута Референтном периоду дефинисан је у Прилогу 2.

Међутим, Уговорне стране морају да се усагласе око нивоа осветљености који се очекује након имплементације мера за уштеду енергије.

Ниво осветљености (осветљеност) ће се побољшати са новим системом осветљења.

Минимални захтев ће бити тај да ниво осветљености у Гарантованом периоду буде најмање на оном нивоу на којем је био у Референтном периоду, осим ако смањење нивоа осветљености није уговором договорено за одређене сегменте система јавног осветљења (за улично осветљење / осветљење у деловима улица / на неким местима).

10. јун 2020. Службени лист Града Суботице Број 33 Страна 17
У случајевима када је ниво осветљености изнад нивоа који се препоручује у стандарду SRPS EN13201, Уговорне стране могу се сагласити да ниво осветљености буде нижи, према стандарду.

Верификација нивоа осветљености врши се прорачуном који је у складу са методологијом дефинисаном у стандард SRPS EN 13201.

У случају недоумице у вези са нивоом осветљености, биће ангазоване овлашћене установе да изврше мерење нивоа осветљености у складу са стандардом SRPS EN 13201-4. Измерени нивои осветљености упоредиће се са прорачунатим вредностима осветљености оствареним за типичне профиле улица који су дефинисани у понуди Извршиоца (Прилог 3), која је саставни део овог уговора.

Ако је ниво осветљености испод договорене вредности, трошкове мерења сноси Извршилац, а ако је једнак или виши од договореног нивоа, тада их сноси Наручилац.

[унети место и датум потписивања Прилога]

За Наручиоца:	За Извршиоца:
Град Суботица, Градоначелник _____	<i>Smart Energy Investment Kft</i> <i>ogranak SEI Beograd</i> _____
Богдан Лабан	Обрад Тадић, Директор
(печат и потпис Овлашћеног представника)	(печат и потпис Овлашћеног представника)

НАЦРТ ПРОТОКОЛА О САРАДЊИ И ПОДРШЦИ

**НАЗИВ УГОВОРА:
УГОВОР О ЈАВНО-ПРИВАТНОМ ПАРТНЕРСТВУ ЗА ВРШЕЊЕ УСЛУГА
РАЦИОНАЛИЗАЦИЈЕ, ОДРЖАВАЊА И ЗАМЕНЕ ДЕЛА СИСТЕМА ЈАВНОГ ОСВЕТЉЕЊА
ПРИМЕНОМ МЕРА УШТЕДЕ ЕНЕРГИЈЕ СА LED ТЕХНОЛОГИЈОМ
НА ТЕРИТОРИЈИ ПРИГРАДСКИХ НАСЕЉА ГРАДА СУБОТИЦЕ**

Овај Протокол о сарадњи и подршци (у даљем тексту: **Протокол**)

закључен је дана (унети датум) у (унети место) између

Корисник: Град Суботица, Градоначелник

Адреса: Суботица, Трг слободе 1

Овлашћени представник: Богдан Лабан

Матични број: 08070695

Порески идентификациони број: 100444843

(Под)рачун буџета: _____

- у даљем тексту: **Наручилац**

и

Јавно предузеће за дистрибуцију електричне енергије/огранак ЕД _____:

Адреса: _____

Овлашћени представник: _____

Матични број: _____

Порески идентификациони број : _____

Одговарајући рачун: _____

- у даљем тексту: **Електродистрибуција**

(у даљем тексту се Наручилац и Електродистрибуција заједнички називају: **Стране**, а појединачно: **Страна**)

Преамбула

ИМАЈУЋИ У ВИДУ ДА је Наручилац припремио конкурсну документацију на основу које је спровео поступак јавне набавке за услуге уштеде енергије и одговарајућих уштеда у емисији CO₂, са циљем остваривања уштеде у оперативним расходима јавног објекта који је у својини и/или га користи Наручилац [молимо вас наведите основне податке о одговарајућем јавном објекту] (у даљем тексту: **Протоколни објекат**) на основу јавно-приватног партнерства,

ИМАЈУЋИ У ВИДУ ДА на основу процедура и у сврхе наведене у претходном тексту, Наручилац је одабрао извршиоца Smart Energy Investment kft ogranak SEI Beograd, Булевар Краља Александра 84/3, Београд-Врачар, са подизвођачима Rasveta doo Subotica, Прибојска 1, Суботица и HS Engineering doo Novi Sad, Веселина Маслеша 60, Нови Сад, који ће преузети извршење услуге која за циљ има уштеду енергије у Протоколном објекту (у даљем тексту: **Извршилац**),

ИМАЈУЋИ У ВИДУ ДА се Наручилац сматра Јавним партнером, а да се Извршилац сматра Приватним партнером у складу са законом који уређује јавно-приватна партнерства и концесије у Републици Србији,

ИМАЈУЋИ У ВИДУ ДА се Уговор о јавно-приватном партнерству за вршење услуга рационализације, одржавања и замене дела система јавног осветљења применом мера уштеде енергије са LED технологијом на територији приградских насеља Града Суботице (у даљем тексту: **ESCO Уговор**) додељује Извршиоцу у поступку јавне набавке у складу са правилима која управљају поступком јавне набавке у Републици Србији и то за потребе реализовања јавно-приватног партнерства у складу са прописима који уређују јавно-приватна партнерства и концесије у Републици Србији,

ИМАЈУЋИ У ВИДУ ДА се ESCO Уговор сматра Јавним Уговором у складу са важећим законом који уређује јавно-приватна партнерства и концесије у Републици Србији, са примарним циљем остваривања уштеда у енергији спровођењем Мера за уштеду енергије (МУЕ) и са тим повезаним уштедама у оперативним трошковима Протоколног објекта, како ће то бити наведено у ESCO Уговору.

ИМАЈУЋИ У ВИДУ ДА се ESCO пројекат састоји од Припремног периода, Периода имплементације и Периода гарантовања, за време Припремног периода обављају се активности као што су временско планирање, прибављање дозвола, мишљења и техничких услова потребних Електродистрибуцији и ЈКП-у, разрада техничке документације и техничка контрола техничке документације за МУЕ; за време Периода имплементације обављају се активности изградње објекта, доградње, реконструкције, адаптације и санације, као и уградња/инсталација и Пуштање у пробни рад инсталација, њихових делова или опреме и/или софтвера; у току Периода гарантовања, МУЕ се одржавају, а уштеде у енергији и трошковима се надгледају, верификују и о њима се састављају извештаји,

Наручилац и Електродистрибуција су се споразумели како следи:

Предмет овог Протокола јесте сарадња и подршка између Страна за потребе ефикасне реализације ESCO Уговора и пројекта који је њим предвиђен током читавог периода важења ESCO Уговора.

У овом Протоколу се посебно наглашава, и уједно представља један од разлога за закључење овог Протокола, особеност Система јавног осветљења на територији Града Суботице, коју реализује Електродистрибуција, које се састоји од:

- разводних постројења за јавно осветљење са уграђеном опремом, односно уређајима и елементима за укључивање/искључивање и аутоматску контролу, прикључивање водова мреже јавног осветљења и уређаја за мерење утрошене електричне енергије;
- мреже јавног осветљења која се састоји од водова за напајање инсталација јавног осветљења и поља јавног осветљења у трафо-станицама;
- инсталација јавног осветљења које чине елементи места прикључења, односно елементи за прикључење на мрежу, проводници за везу од места прикључења до светилке и светилке са прибором и сијалицама.

(у даљем тексту заједнички названо: **Систем јавног осветљења**).

Систем јавног осветљења на који се овај Протокол односи повезан је на следеће трафо-станице:

[унети трафо-станице и њихове адресе]

Електродистрибуција ће, у складу са обимом својих овлашћења и у складу са важећим законима и прописима Републике Србије, у потпуности и благовремено сарађивати и пружати подршку Наручиоцу и Извршиоцу за потребе и током укупног периода важења ESCO Уговора, а дата сарадња и подршка подразумеваће, између осталог, следеће:

- За време Припремног периода, Електродистрибуција и њено овлашћено особље ће без одлагања сарађивати са Наручиоцем и Извршиоцем:
  - а. достављањем техничких услова за пројектовање МУЕ,
  - б. прегледом пројекта електричних инсталација достављеног од стране Извршиоца,
  - в. одобравањем пројекта електричних инсталација након измена (уколико Електродистрибуција то захтева);
- За време Периода имплементације, Електродистрибуција и њено овлашћено особље ће без одлагања сарађивати са Наручиоцем и Извршиоцем тако што ће:
  - а. именовати једног квалификованог радника (електромонтера) задуженог за дневну комуникацију са Електродистрибуцијом у складу са Упутством о диспечерском управљању, за потребне манипулације у трафо-станицама 20/0,4kV искључиво везане за Систем јавног осветљења,
  - б. омогућавати без одлагања Наручиоцу и Извршиоцу приступ објектима Система јавног осветљења,
  - в. обезбеђивати стални надзор над извођењем радова за деонице где постоји електродистрибутивна мрежа,
  - г. достављати радне дозволе на основу односних захтева Електродистрибуције,
  - д. водити грађевински дневник о ангажовању радника Електродистрибуције.
- За време Периода гарантовања, Електродистрибуција и њено овлашћено особље ће сарађивати без одлагања са Наручиоцем и Извршиоцем тако што ће:
  - а. обављати редовно и ванредно одржавање Система јавног осветљења у трафо-станицама 20/0,4 kV, након дефектаже и обезбеђења потребног материјала и резервних делова од стране Извршиоца,
  - б. именовати једног квалификованог радника (електромонтера) задуженог за дневну комуникацију са Електродистрибуцијом у складу са Упутством о диспечерском управљању, за потребне манипулације у трафо-станицама 20/0,4 kV искључиво везане за Систем јавног осветљења,
  - в. без одлагања омогућити Наручиоцу и Извршиоцу приступ објектима Система јавног осветљења,
  - г. без одлагања дозволити Извршиоцу, за време Периода гарантовања из ESCO Уговора и како је то истим предвиђено (укључујући и прилоге), да спроведе мере уштеде енергије у Систему јавног осветљења, што значи да ће одмах испунити било какав разуман захтев Извршиоца и/или Наручиоца у вези са извршењем било којих дужности Електродистрибуције по датом основу,
  - д. по потреби обезбеђивати стални надзор над извођењем радова за деонице где постоји електродистрибутивна мрежа,
  - ђ. обезбеђивати радне дозволе на основу одговарајућих захтева упућених Електродистрибуцији,
  - е. водити грађевински дневник о ангажовању радника Електродистрибуције.

Члан 2.

За потребе и у смислу члана 1. овог Протокола, израз „без одлагања” или „одмах” значи реаговање Електродистрибуције на било који разуман захтев Наручиоца или Извршиоца у најкраћем могућем року, а свакако у року од 1 (једног) радног дана пошто Електродистрибуција прими захтев Наручиоца или Извршиоца, било у писаном или усменом облику.

Члан 3.

Наручилац ће:

- обавестити Електродистрибуцију о одабраном Извршиоцу и доставити контакт податке о одговорном лицу Извршиоца, као и о лицу које ће бити задужено за комуникацију са Електродистрибуцијом на страни Извршиоца;
- именовати надзорни орган који ће оверити грађевински дневник ангажовања радника Електродистрибуције. Ангажовање радника Електродистрибуције не може бити мање од 6 сати дневно (од 8 до 14 часова), осим у случају више силе када тај период може бити дужи или краћи, а у сваком случају у складу са законом којим се уређују радни односи;
- доставити Електродистрибуцији податке о руководиоцу радова (име и презиме, податке о образовању и стручној спреми и јединствени матични број) и надзорном органу и то најкасније три дана након закључења овог Протокола.
- испунити следеће услове:
  - обавезати Извршиоца да поштује Закон о безбедности и здрављу на раду и Закон о заштити од пожара Републике Србије,
  - доставиће писане потврде Електродистрибуције да су радници ангажовани на Систему јавног осветљења:
    - а) оспособљени за безбедан рад на пословима постављања/одржавања Система јавног осветљења и да поседују потребне доказе за то,
    - б) лекарски прегледани и да поседују извештаје издате од стране службе медицине рада,
    - в) задужени личним, а за одређене послове и колективним заштитним средствима и опремом;
- доставиће решење о одређивању одговорног руководиоца радова,
- постараће се да одговорни руководиоца радова и особље Извршиоца контактирају одговорно лице за безбедност и здравље на раду у Електродистрибуцији и потпишу изјаву да су упознати са опасностима и мерама заштите на пословима одржавања јавног осветљења,
- обавестиће Електродистрибуцију о свакој промени ангажованих радника Извршиоца, уз достављање наведене документације и побринуће се да нови радници контактирају одговорно лице за безбедност и здравље на раду у Електродистрибуцији;
- обавезати Извршиоца да редовно плаћа накнаду Електродистрибуцији на основу фактура које Електродистрибуција изда најкасније 15-ог дана текућег месеца за услуге пружене претходног месеца, а на основу ESCO Уговора;
- обавезати Извршиоца да за делове Система јавног осветљења на којима се обављају радови достави Електродистрибуцији одобрење за изградњу или друге одговарајуће дозволе по потреби, као и одговарајућу техничку документацију изведену на основу техничких услова које достави Електродистрибуција, а нарочито за делове Система јавног осветљења где постоји и електродистрибутивна мрежа.

Члан 4.

Овај Протокол ступа на снагу када га потпишу обе Стране и производи правно дејство до краја периода важења ESCO Уговора.

Члан 5.

На права и обавезе Страна које нису уређене овим Протоколом, као меродавно право примењује се право Републике Србије.

Члан 6.

Овај Протокол је сачињен у 4 (четири) истоветна примерка, од којих по 2 (два) задржава свака од Страна.

За Наручиоца:	За Електродистрибуцију:
Град Суботица, Градоначелник	_____
(име и презиме, функција, печат и потпис одговарајућег представника)	(име и презиме, функција, печат и потпис одговарајућег представника)